

Nataša Logar

Medbesedilnost in stil slovenskih strokovno-znanstvenih besedil

Šifra projekta: ARRS J6-7094

Vodja projekta: Tomaž Erjavec, Institut "Jožef Stefan"

Spletna stran: <http://nl.ijs.si/kas/bibliografija>

Ljubljana, 2019

Medbesedilnost in stil slovenskih strokovno-znanstvenih besedil

Avtorica: Nataša Logar

Izdajatelj: Fakulteta za družbene vede, 2019

Dokument je v PDF-formatu objavljen na povezavi <http://nl.ijs.si/kas/bibliografija>.

Datum objave: 13. 3. 2019.

Uporaba, razmnoževanje in predelava v nove dokumente so dovoljeni v nekomercialne namene ob doslednem navajanju vira:

Logar, N. (2019). *Medbesedilnost in stil slovenskih strokovno-znanstvenih besedil*.

Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

To delo je na voljo pod licenco [Attribution-NonCommercial 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Kazalo

SPREMNA BESEDA	4
ANALIZA I: MEDBESEDILNOST	5
1 Medbesedilnost (v strokovno-znanstvenih besedilih)	5
2 Slicevanje in (ne)plagiatorstvo	6
3 Tehnična oblika sklicevanja	8
4 Besedilna oblika sklicevanja	12
4.1 Sklicevalni glagoli	12
4.2 Sklicevalni samostalniki	22
5 Sklepni komentar k poglavju	24
ANALIZA II: STIL	26
1 (Ne)osebni stil strokovno-znanstvenih besedil	26
2 Znanstveno <i>proti</i> poljudnoznanstveno	28
3 Stilno zaznamovano besedišče: analiza 70 besed	28
4 Sklepni komentar k poglavju	34
SKLEP	35
LITERATURA	36

SPREMNA BESEDA

Pri projektu "Slovenska znanstvena besedila: viri in opis" je nastal obsežen korpus slovenskih strokovno-znanstvenih besedil, ki je bil v januarju 2019 zaokrožen na obseg 1,5 milijarde besed iz diplomskih in magistrskih del ter doktorskih disertacij. Korpus z natančnim imenom *Korpus zaključnih del z repozitorijev slovenskih univerz KAS v1.0 (2000–2018)* je že dostopen tudi v konkordančniku NoSketch Engine.

Študija medbesedilnosti in stila slovenskih strokovno-znanstvenih besedil, ki je pred vami, je bila opravljena na KAS-u v1.0 z zavedanjem, da lahko ponudi le izredno hiter in povsem osnoven vpogled v obe problematiki. Pokazati želi predvsem, da je s KAS-om pred slovenskimi jezikoslovci, ki jih raziskovalno zanima strokovno-znanstveno pisanje, nov izziv: izjemno velika zbirka besedil, ki omogoča raznovrstna iskanja in končno tudi posplošujoče rezultate, hkrati pa prevprašuje dvoje: na eni strani naše že zapisane ugotovitve o besedilni zvrsti, ki z osrednjo kognitivno funkcijo ustvarja vednosti, ki jih prej ni bilo (Skubic 2005: 103, 104), na drugi pa zmožnosti korpusne metodologije pri besediloslovnih in stilističnih analizah. Tukaj zgolj nakazano torej vsekakor kliče po dopolnitvah in večji izčrpnosti.

Ljubljana, 13. 3. 2019

Avtorica

ANALIZA I: MEDBESEDILNOST

1 Medbesedilnost (v strokovno-znanstvenih besedilih)

Medbesedilnost (angl. *intertextuality*) pomeni kakršnekoli odnose določenega besedila (širše pravzaprav *teksta*) z drugim besedilom ali besedili.¹ Medbesedilnost sloni na predpostavki, da nobeno besedilo ni hermetično zaprta in samozadostna celota, temveč je izdelek, prežet z idejami, podatki, jezikovnimi rabami itd. iz predhodnih besedil. Obenem metabesedilnost zajema tudi bralca – tudi branje (interpretacija) konkretnega besedila sloni na besedilih, ki jih je bralec predhodno že srečal (ali pa ne, a vpliv na (ne)razumevanje tega, kar bere) (Still, Worton 1990: 1). Kot opozarja Juvan (2000: 57), je "mogoče reči, da so sicer res vsa besedila intertekstualna, vendar pa je ta lastnost pri nekaterih med njimi v literarni kulturi določenega obdobja ali območja opaznejša, ima večjo težo in pomen". Intertekstualnost oz. medbesedilnost so za svoj predmet obravnave – zlasti ko je šlo za njegovo opaznosti, večjo težo in pomen – vzeli predvsem literarni teoretiki in literarni zgodovinarji (gl. Juvan 2000: 5), čeprav kot pojav obstaja tudi v neumetnostnih zvrsteh (prim. npr. sklicevanje na vir informacij v novinarskih besedilih (Korošec 1998: 195–216)). V obliki izrecnega navajanja vira – in to zapovedanega ter bibliografsko natančnega navajanja – je medbesedilnost tudi značilnost strokovno-znanstvenih besedil.

Funkcijsko jezikoslovje medbesedilnost prepoznava kot eno od kategorij metabesedilnosti. Z izrazom *metabesedilnost* jezikoslovje "opisuje tiste dele besedila, ki k vsebini besedila ne prispevajo ničesar, so pa ključnega pomena za medosebno komunikacijo med tvorcem in sprejemnikom besedila in za organizacijo besedila" (Peterlin Pisanski 2011: 15; gl. tudi Vičar 2011). Kot ugotavlja Peterlin Pisanski v (2007), gre za koncept, ki je dobil precejšnjo pozornost v uporabnem jezikoslovju, razširil pa se je zlasti s korpusnimi analizami jezika – v slovenskem prostoru med drugim tudi na področju strokovno-znanstvenega diskurza (prim. že omenjeno delo Peterlin Pisanski 2011; pa tudi Pisanski 2002; Gorjanc, Vintar 2007; Balažič Bulc, Požgaj Hadži 2012). Peterlin Pisanski (2011) je v svoji raziskavi metabesedilnih elementov v znanstvenem diskurzu sledila "trenutno najbolj uveljavljenemu novejšemu modelu metabesedilnosti" (16), in sicer Hylandovi klasifikaciji (2005; s tem sklicem smo metabesedilnost sicer zajeli tudi v analizo druge zvrsti (novinarskih besedil), prikazano v Logar 2018). Hyland je sklicevanje na informacije iz drugih besedil uvrstil med interaktivne

---

¹ O zgodovini in raznolikem pojmovanju koncepta medbesedilnosti gl. npr. Allen (2011), v slovenščini pa izčrpno v Juvan (2000).

kategorije metabesedila, poimenoval pa jih je *evidentials* oz. dokazovalci (Peterlin Pisanski 2007: 11; Peterlin Pisanski 2011: 17).

2 Slicevanje in (ne)plagiatorstvo

Strokovno-znanstveno pisanje temelji na načelu, ki je v Logar in dr. (2017: 12) poljudno povzeto z besedami: "Kakršnokoli nelastno besedilo, ki ga avtor ali avtorica uporabi pri pisanju, je treba vedno označiti s sklicem na to besedilo oz. na vir podatkov. To velja tako za neposredno navajanje (citiranje) kot tudi za zapis idej in ugotovitev drugih avtorjev z lastnimi besedami (povzemanje)." Neupoštevanje tega načela pomeni plagiatorstvo.

Svetovno združenje največjih založnikov strokovno-znanstvenih revij z imenom *Committee on Publication Ethics (COPE)*, ustanovljeno leta 1997 z namenom preprečevanja plagiatorstva ter izobraževanja, osveščanja in nudenja podatkovne, tehnične ter druge podpore pri razvijanju in ohranjanju etičnosti raziskovalnega dela in objavljanja, kot plagiatorstvo opredeljuje kakršnokoli rabo idej drugih, na katere se *ne* sklicujemo, pa četudi gre za ideje, ki še niso bile niti objavljene (lahko so bile npr. le del prijavnih vloge, poslani na razpis za financiranje projekta). Zgolj prevod v drug jezik se obravnava enako (COPE 1999: 45).

Plagiatorstvo ima več oblik: od najbolj očitnega pripisa lastnega imena k delu besedila ali celotnemu besedilu, ki ga je napisal/povedal kdo drug (lahko gre seveda tudi za zvočni ali videoposnetek, sliko ipd.), prek dodajanja lastnih besed v besedilo drugega avtorja do zgolj parafraziranja (več gl. npr. v Dhammi in Haq 2016; Roig 2010; o plagiatorstvu in vzrokih zanj gl. tudi [Smernice o vzrokih za preprečevanje plagiatorstva](#), ki so jih pripravili na Ekonomski fakulteti UL, med novejšimi je zelo informativen npr. tudi prispevek Kanič 2016). V raziskovalnih krogih je pereča oblika plagiatorstva samoplagiatorstvo, tj. objavljanje istega besedila ali delov besedila v več revijah, lahko tudi v različnih jezikih, ki z množenjem v ničemer ne doprinaša k večanju znanstvenega vedenja, prispeva pa k številu točk in citatov takega raziskovalca – samoplagiatorstvo torej ni kraja intelektualne lastnine, pomeni pa nepošteno ravnanje in s tem kršenje znanstvene etike (več gl. npr. v Dhammi in Haq 2016 in tam navedeni literaturi). Zaveza k etičnemu ravnanju je postala v zadnjem desetletju osnovni del pravil o objavljanju, ki jih imajo na svojih spletnih straneh zapisane vse najpomembnejše znanstvene revije na svetu (gl. npr. založnike [Elsevier](#), [Springer](#), [SAGE](#)), izrecno jih zahtevata tudi obe najbolj ugledni bazi znanstvene literature, [Scopus](#) in [Web of Science](#).

Sodobna literatura (Ashworth in dr. 1997; Park 2003; Marshall, Gary 2006; Devlin, Grey 2007; Power 2009; Gullifer 2010 idr.) kaže, da je osveščanje o plagiatstvu in pojasnjevanje oblik plagiatstva izredno pomembno že v času visokošolskega študija. Eno zgodnejših tovrstnih razmišljanj – zgodnejših v smislu obdobja široke uporabe osebnih računalnikov in urejevalnikov besedil, ki omogočajo hitro "kopiranje in lepljenje" – je leta 1994 podal Wilhoit. Avtor je v kratkem prispevku z naslovom *Helping students avoid plagiarism* na več primerih iz lastne izkušnje in izkušenj svojih fakultetnih kolegov ponazoril, da je za večino primerov plagiatstva v študentskih izdelkih krivo nepoznavanje tega pojma in prešibka praksa rabe ustreznega sklicevanja. V devetdesetih letih 20. stoletja in desetletje za tem so visokošolski učitelji postali na ta pojav še bolj pozorni, ugotovitve raziskav o tem pa so pretežno zaskrbljujoče. Izpostavljamo tri:

Študija Scanlona in Neumanna (2002), v kateri sta se avtorja izrecno osredotočila na vpliv interneta na sporno prakso, je dala še razmeroma optimistične rezultate: med skoraj 700 dodiplomskimi študenti z 9 visokošolskih ustanov v Veliki Britaniji jih je le manjšina v anketi odgovorila, da besedila s spleta uporabljajo v svojih izdelkih na način "kopiraj – prilepi" brez ustrezne navedbe vira (16 % jih je to počelo včasih, 8,5 % pa pogosto ali zelo pogosto), pri čemer je večina anketiranih menila, da je plagiatstvo v katerikoli obliki neprimerno. V nasprotju z navedenim so podatki iz nekaj let mlajše študije N. Selwyna (2008) bolj pesimistični: okrog tri petine britanskih študentov, vključenih v njegovo anketno raziskavo (N = 1222), je priznalo, da so v zadnjih 12 mesecih vsaj v blagi obliki plagiirali spletne vire. Do podobnih ugotovitev sta prišla v približno istem času še Marshall in Gary (2006), ki sta sicer predvsem opazovala razlike v razumevanju in obsegu plagiatstva med študenti, katerih prvi jezik je angleščina, in študenti, katerih prvi jezik ni angleščina (t. i. študenti tujci). V njuni študiji je ne glede na prvi jezik kar 72 % študentov priznalo, da so že kdaj naredili plagiat, in sicer v obliki, pri kateri ni dvoma, da gre za plagiat, in v obliki, ki velja za resen prekršek (prav tam: 32).

Podatke za slovenski prostor zaenkrat kaže le nekaj zaključnih visokošolskih del. Tako je npr. Leban (2011) na vzorcu 105 študentov Fakultete za management UP, ki so odgovorili na spletno anketo, ugotovil, da jih polovica ni nikoli oddala plagiatov, polovica pa je to zavestno storila vsaj enkrat – od tega 32 % nekajkrat (prav tam: 24, 25).

Odkrivanje in nesporno razpoznavanje plagiatstva je zahtevna naloga. Kot je razvidno iz debat (*Discussion documents*) in že prepoznanih več kot 500 primerov plagiatov (*Cases*), opisanih na spletni strani združenja COPE, odgovor na vprašanje, ali je besedilo plagiat ali ne,

pogosto ni enoznačen, ima pa pomembne ali celo zelo pomembne posledice: od preproste neobjave članka, ki dodatno ni sankcionirana, do – v primeru študentskih zaključnih del – odvzema strokovnega oz. znanstvenega naslova, pridobljenega z visokošolskim študijem (o tem in ravnanju v zvezi s 176. členom takratnega Statuta Univerze v Ljubljani gl. [novico iz leta 2013](#)).²

Da bi bilo odkrivanje plagiatorstva lažje, so bili že pred leti razviti programi za razpoznavo podobnosti vsebin, ki delujejo na elektronskih dokumentih, npr. [iThenticate](#), [Copyleaks](#) ali [Turnitin](#). Na Univerzi v Mariboru so vzpostavili celo lasten tovrstni sistem (Brezovnik in Ojsteršek 2011), ki ga s pridom uporabljajo tudi v [Repozitoriju Univerze v Ljubljani](#). Slovenske fakultete sicer že v navodilih za izdelavo zaključnih del (zbrana navodila gl. v prilogi v Logar 2017a) in/ali v pravilnikih o zaključnih delih določajo nedopustnost plagiatorstva ter predpisujejo postopek preverjanja podobnosti vsebine (prim. npr. tak pravilnik na [Fakulteti za elektrotehniko UL](#) ali [navodila Univerze v Mariboru](#)), tako da se zdi, da je skupaj s sprotnim privzganjem etičnega ravnanja že v času oddajanja dodiplomskih študijskih izdelkov za popolno in pravilno sklicevanje na literaturo ter vire v tem okviru poskrbljeno.

3 Tehnična oblika sklicevanja

Že hiter ogled nekaj tujih in slovenskih znanstvenih revij z različnih področij pokaže, da je oblika sklica pri tehničnih in naravoslovnih vedah vključno z medicinskimi drugačna, kot je pri družboslovnih in humanističnih vedah (Tabela 1 in 2): prve se v osrednjem besedilu na vir praviloma sklicujejo v obliki zaporedne številke, zapisane v oglatih oklepajih ali privzdignjeno; druge pa s priimkom avtorja in letnico. Posledično je različno tudi zaporedje enot v končnem seznamu virov oz. literature: v prvem primeru bibliografske enote sledijo zaporednim številkam, v drugem abecedi, pri čemer je oblika zapisa (okrajšave imen, ločila, ležeči tisk itd.) od revije do revije ali od založnika do založnika različna.

V spodnjih dveh tabelah napaberkovalno prikazujemo primere iz navodil avtorjem (v nekaj primerih tudi iz člankov) v naključno izbranih revijah, vključenih na seznam mednarodne baze podatkov Web of Science. Tabela 1 vsebuje primere iz tujih revij, Tabela 2 iz domačih.

---

² Dalje gl. npr. dokumente: [Pravilnik o disciplinski odgovornosti študentov Univerze v Ljubljani](#); [Statut Univerze v Ljubljani](#) (136. člen); [Statut Univerze v Mariboru](#) (222.–224. člen); [Etični kodeks Univerze v Ljubljani](#) itd. V Sloveniji je plagiatorstvo sicer kaznivo po [Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah](#).

Revija	Sklicevanje na vir v besedilu (navedenka): primer enega avtorja	Seznam literature: primer članka v reviji
<u>Computers & electrical engineering</u>	[1], [2] itd.	[1] Van der Geer J, Hanraads JAJ, Lupton RA. The art of writing a scientific article. <i>J Sci Commun</i> 2010;163:51–9. https://doi.org/10.1016/j.Sc.2010.00372 .
<u>Laser & photonics reviews</u>	[1], [2] itd.	[1] S. Calvez, J. E. Hastie, M. Guina, O. G. Okhotnikov, and M. D. Dawson, <i>Laser Photonics Rev.</i> 3, 407-434 (2009)
<u>Chemical communications</u>	xxx ¹ , xxx ²	1. A. Name, B. Name and C. Name, <i>Journal Title</i> , year, volume , page.
<u>American journal of respiratory cell and molecular biology</u>	[1], [2] itd.	[1] Evans CM, Williams OW, Tuvim MJ, Nigam R, Mixides GP, Blackburn MR. Mucin is produced by Clara cells in the proximal airways of antigen-challenged mice. <i>Am J Respir Cell Mol Biol</i> 2004;31:382-394.
<u>Jama surgery</u>	xxx ¹ , xxx ²	1. Youngster I, Russell GH, Pindar C, Ziv-Baran T, Sauk J, Hohmann EL. Oral, capsulized, frozen fecal microbiota transplantation for relapsing <i>Clostridium difficile</i> infection. <i>JAMA</i> . 2014;312(17):1772-1778.
<u>Acupuncture in medicine</u>	xxx ¹ , xxx ² ali [1], [2] itd.	1. Ludbrook J, Miller T and Russel A. Musculo-venous pumps in the human lower limb. <i>Am Heart J</i> 1966; 71: 635–641.
<u>Social studies of science</u>	(Priimek, letnica izdaje)	Huth EJ, King K and Lock S (1988) Uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals. <i>British Medical Journal</i> 296(4): 401–405.
<u>Journal of Financial Economics</u>	(Priimek, letnica izdaje)	Jensen, M., 1986. Agency costs of free cash flow, corporate finance, and takeovers. <i>American Economic Review</i> 76, 323-329.
<u>American journal of philology</u>	(Priimek + letnica izdaje)	O’Gorman, Ellen. 1993. “No Place Like Rome: Identity and Difference in the <i>Germania</i> of Tacitus.” <i>Ramus</i> 22:135-54.
<u>European journal of philosophy</u>	(Priimek, letnica izdaje)	DeGrazia, D. (2007). Must we have full moral status throughout our existence? A reply to Alfonso Gómez-Lobo. <i>Kennedy Institute of Ethics Journal</i> , 17, 297–310

Tabela 1: Tehnična oblika sklicevanja v 10 tujih revijah z različnih znanstvenih področij

Revija	Sklicevanje na vir v besedilu (navedenka): primer enega avtorja	Seznam literature: primer članka v reviji
<u>Strojniški vestnik</u>	[1], [2] itd.	[1] Hackenschmidt, R., Alber-Laukant, B., Rieg, F. (2010). Simulating nonlinear materials under centrifugal forces by using intelligent cross-linked simulations. <i>Strojniški vestnik - Journal</i>

		of Mechanical Engineering, vol. 57, no. 7-8, p. 531-538, DOI:10.5545/svjme.2011.013.
<u>Materiali in tehnologije</u>	[1], [2] itd.	[1] T. Mauder, J. Stetina, Improvement of the casting of special steel with a wide solid liquid interface, Mater. Tehnol., 50 (2015) 1–2, doi:10.17222/mit.2014.122
<u>Acta chimica slovenica</u>	xxx ¹ , xxx ²	1. J. W. Smith, A. G. White, <i>Acta Chim. Slov.</i> 2008, 55, 1055–1059.
<u>Radiology and oncology</u>	[1], [2] itd.	[1] Dent RAG, Cole P. In vitro maturation of monocytes in squamous carcinoma of the lung. <i>Br J Cancer</i> 1981; 43: 486-95. doi:10.1038/bjc.1981.71
<u>Ars mathematica contemporanea</u>	[1], [2] itd.	[1] S. Bau and A. F. Beardon, The metric dimension of metric spaces, <i>Comput. Methods Funct. Theory</i> 13(2013), 295–305, doi:10.1007/s40315-013-0024-0.
<u>Image analysis & stereology</u>	(Priimek, letnica izdaje)	Holm S (1979). A simple sequentially rejective multiple test procedure. <i>Scand J Stat</i> 6:65-70.
<u>Javnost</u>	(Priimek + letnica izdaje)	Smith, John. 2012. "Article Title: The Subtitle." <i>Journal Title in Full</i> 10 (1): 30–40. doi:xxxxxxxxxxxx.
<u>Geodetski vestnik</u>	(Priimek, letnica izdaje)	Shi, F., Xi, Y., Li, X., Duan, Y. (2011). An automation system of rooftop detection and 3D building modeling from aerial images. <i>Journal of Intelligent and Robotic Systems</i> , 62 (3–4), 383–396. DOI: http://dx.doi.org/10.1007/s10846-010-9456-1
<u>Primerjalna književnost</u>	(Priimek, <i>skrajšani naslov dela</i>)	Kos, Janko. »Novi pogledi na tipologijo pripovedovalca«. <i>Primerjalna književnost</i> 21.1 (1998): 1–20.
<u>Filozofski vestnik</u>	xxx ¹ , xxx ² /Številka pomeni sprotne opombe./	1 Jacques Lacan, "Kant with Sade," in <i>Écrits</i> , trans. B. Fink, New York, London: W.W. & Company, 2002, p. 646. /Enote so navedene v sprotnih opombah./

Tabela 2: Tehnična oblika sklicevanja v 10 domačih revijah z različnih znanstvenih področij

Zelo podobno kot navodila avtorjem pri revijah so pripravljene tudi tehnični deli navodil za pisanje zaključnih del na fakultetah (Logar 2017a: 15–16, 20). Tudi tam je določeno, kakšna je najprej oblika navedenke in nato še oblika zapisa bibliografske enote v končnem seznamu. Prim. npr. dva izseka iz takih navodil Biotehniške fakultete (Bartol in dr. 2018; Slika 1, Slika 2):

2.2.2 Citiranje virov v besedilu

Praviloma iz nekega vira povzemamo informacije s svojimi besedami. Če citiramo dobesedno, damo navedek v narekovaje. Vse citirane vire moramo načeloma preveriti v primarni (celotni) obliki, jih v skladu z navodili v nadaljevanju navajati v tekstu in jih sistematično popisati v končnem poglavju Viri (poglavje 2.2.3). Raba zgolj izvlečkov iz bibliografskih zbirk ne zadostuje.

V besedilu pri citiranju uporabljamo načelo navajanja priimkov z letnico. Če sta avtorja dva, pišemo oba priimka in ju ločimo z besedico "in" oziroma "and" v primeru angleškega besedila. Če je avtorjev več, pišemo prvega in nato navedemo "in sod." oziroma "et al.", če je besedilo v angleščini. Če nekega avtorja uporabimo kot vir daljšega citiranega besedila, na začetku takega besedila nakažemo, kaj vse se bo nanj nanašalo.

Slika 1: Navodila za pripravo zaključnih pisnih izdelkov na Biotehniški fakulteti: izsek str. 11

2.2.3 Navedba virov v poglavju Viri

Zadnje oštevilčeno poglavje Viri predstavlja seznam citiranih virov. Vire razvrstimo abecedno in kronološko (najprej starejše) po prvem avtorju ali naslovu (pri virih, ki nimajo znanih avtorjev). Pri virih, ki segajo v več vrstic, druge vrstice zamaknemo približno pod tretjo črko prve vrstice. Spletni naslov internetnih virov (URL) pišemo v novo vrstico in naj ne bo podčrtan.

Nekaj primerov za posamezne vrste gradiva podajamo v nadaljevanju.

Članki

Elementi navedbe: avtor(ji), leto izdaje, naslov članka, naslov revije, letnik revije (volumen/volume), številka revije (number/issue), obseg strani članka (strani od-do). Nekatere revije imajo le številke brez letnikov (ali obratno). Na seznamu virov vedno navedemo vse avtorje. Imena revij izpisujemo v celoti in ne z okrajšavami.

Bartol T. 2007. Pregled in analiza izbranih podatkovnih zbirk ter predmetnih oznak za področje lesarskih znanosti in tehnologije. Zbornik gozdarstva in lesarstva, 83: 3-14

Blasco E., Gonzalez-Olabarria J. R., Rodriguez-Veiga P., Pukkala T., Kolehmainen O., Palahi M. 2009. Predicting scenic beauty of forest stands in Catalonia (North-east Spain). Journal of Forestry Research, 20, 1: 73-78

Slika 2: Navodila za pripravo zaključnih pisnih izdelkov na Biotehniški fakulteti: izsek str. 13

Kot je pokazal pregled v Logar (2017a in 2017b), vsa fakultetna navodila niso tako izčrpna in pregledna kot zgoraj navedeni primer, vendarle pa je mogoče oceniti, da je vsaj del mentorskega vodenja in končnega komisijskega pregleda pri zaključnih visokošolskih delih

usmerjen tudi v pravilno ter natančno navajanje literature in virov, ki jih je študent uporabil v svojem besedilu.

4 Besedilna oblika sklicevanja

Da bi ugotovili, kakšne so tipične oblike sklicevanja na vir v osrednjem besedilu, in to v delu *okrog* navedenke (ne navedenka sama, ki je tehnično določena, kot smo prikazali zgoraj), smo opravili več poizvedb po korpusu zaključnih del z repozitorijev slovenskih univerz [KAS v1.0](#) (2000–2018). Korpus KAS v1.0 vsebuje 1,5 milijarde besed (oz. natančno 1.539.346.237 besed ali 1.988.365.186 pojavnic) iz diplomskih, magistrskih in doktorskih del, nastalih na vseh štirih javnih slovenskih univerzah (skupaj gre za več kot 82.000 dokumentov; več o predhodni različici korpusa gl. v Erjavec idr. 2016).

Zanimale so nas ubeseditve kot npr.:

- [Ahadi idr. \(1993\) so ugotovili](#) notranjo zanesljivost, ki se giba od /.../
- [Nekateri avtorji so ugotovili](#) tudi povezanost posebej med maternimi regulatornimi kapacitetami in otrokovimi zmožnostmi samoregulacije v zgodnjem otroštvu ([Garnstein, Bridgett, Young, Panksepp in Power, 2013](#)).
- [Chao et al. \(2008\) ugotavljajo](#), da je ob prihodu starostnika v dom otežena prilagoditev predvsem zaradi občutka izgube svobode.

Iskanje na <https://www.clarin.si/noske/> smo zožili na tipične glagole in samostalnike.

4.1 Sklicevalni glagoli

Ogled korpusa smo najprej opravili na 15 glagolih, ki smo jih kot značilno sklicevalne prepoznali izmed 86 za slovensko strokovno-znanstveno pisanje značilnih primerov te besedne vrste (seznam 86 glagolov je pojasnjen v raziskavi Logar, Erjavec 2017 in Logar, Erjavec 2018). O tem, da se teh 15 glagolov značilno družijo bodisi z navedenkami ali deli navedenk (npr. samo priimkom prvega avtorja), lahko tudi s sorodnimi izrazi (npr. *avtorji*, *raziskava*), smo sklepali na podlagi njihovega pomena in pregleda konkordanc. Pri tem nam ni šlo za izčrpnost, temveč za iskanje tipičnosti – z drugimi besedami: glagole, kot so npr. *izmeriti*, *izračunati*, *kazati*, *nanašati se* in *omogočiti*, smo iz nadaljnje analize izpustili, čeprav tudi ti seveda lahko kažejo na vir (npr. [Slade et al. \(2015\) so izmerili silo 4,21 N na konicah prstov](#)), a so, vsaj po korpusu sodeč, bolj pogosto rabljeni v drugih vlogah. Izbranih 15 glagolov prikazuje Tabela 3.

Glagol	Število pojavitev	Primer
1. definirati	190.322	William James je čustvo <i>definiral</i> kot fizično vzburjenje.
2. navajati	370.584	Ferbežer in Kukanja Gabrijelčič (2008) <i>navajata</i> nekaj vlog, ki jih ima učitelj pri načrtovanju pedagoškega procesa /.../
3. navesti	170.246	Avtorica je <i>navedla</i> nekaj primerov, ki nam nazorni prikazujejo postmodernistično delovanje družin.
4. obravnavati	302.982	Vygotsky je <i>obravnal</i> jezik kot psihološko orodje, ki omogoča spremembo v notranjih procesih oziroma različnih mentalnih transformacij (Ehrich, 2006).
5. opisovati	147.660	Zato William Lyons <i>opisuje</i> svojo teorijo – kavzalno-vrednostno teorijo takole: »Kavzalno-vrednostna teorija je dobila ime po tem, da /.../
6. opozarjati	110.390	Geršak (2003) pa <i>opozarja</i> , da gre pri tovrstni neuspešnosti pogosto za pomanjkanje delovnih navad
7. opredeliti	328.270	Koncept trajnosti ima kar precej dolgo zgodovino, vendar se je šele leta 1987 dodobra <i>opredelil</i> v poročilu Svetovne komisije za okolje in razvoj.
8. opredeljevati	196.519	Tudi Hofmann in sodelavci samoregulacijo <i>opredeljujejo</i> kot cilju usmerjeno vedenje (Hofmann, Schmeichel in Baddeley, 2012).
9. potrditi	245.373	Brajša in Slunjski sta <i>potrdili</i> visoki koeficient za podskalo prosocialnega vedenja
10. potrjevati	99.839	Raziskave <i>potrjujejo</i> , da so koncepti izvršilnih funkcij in prizadevnega nadzora podobni in da se med seboj prekrivajo (Dias in Gotuzo Seabra, 2015).
11. poudariti	148.101	B. Borota (2013) <i>poudari</i> , da prav s pomočjo glasbe dosežemo učinkovito dramaturško napetost.
12. poudarjati	185.529	Bezičeva (2006) pa še <i>poudarja</i> , da je naloga vodstva šole, da zagotovi /.../
13. proučevati	47.979	Daniel Borisovič Eljkonjin (po Duran, 2001) je <i>proučeval</i> simbolno igro. Poimenoval jo je igra vlog.
14. ugotavljati	323.298	J. M. Tullar s sodelavci (2010) <i>ugotavlja</i> , da samostojne (izolirane) aktivnosti za zmanjšanje fizičnega bremena zaposlenih v zdravstveni negi ne prinesejo rezultata.
15. ugotoviti	768.117	Schoppe-Sullivan, Weldon, Cook, Davis in Buckley (2009) so v svoji raziskavi <i>ugotovili</i> , da podpirajoče starševstvo matere in očeta ter njihovo medsebojno sodelovanje pri vzgoji otroka tudi pomembno prispeva k

Tabela 3: 15 glagolov, ki med drugim tudi tipično ubesedujejo sklicevanje na vir v korpusu KAS v1.0: število pojavitev in primeri

V Tabeli 3 prikazana pogostost pojavitev izbranih glagolov v korpusu KAS v1.0 (2. stolpec) še ne pomeni, da so vse te pojavitve sklicevalne, zato smo vzorec nadalje še zožili na naslednji način:

a) ker sta pri sklicevanju na vire smiselna le dva glagolska časa: pretekli in sedanji (npr. *so ugotovili* in *ugotavljajo*), pri čemer so v slovenskem strokovno-znanstvenem pisanju v pretekliku praviloma rabljeni dovršni in nedovršni glagoli (*ugotoviti*, *ugotavljati*), v sedanjiku pa le nedovršni (*ugotavljati*), ter

b) ker nas ne zanima sklicevanje na tukajšnje besedilo (npr. *smo ugotovili*),³ temveč na druga besedila enega, dveh ali več avtorjev (*je ugotovil/-a*, *sta ugotovila/-i*, *so ugotovili/-e*), kar pomeni, da so nas zanimali glagoli v 3. osebi v vseh številih,

smo pri vsakem izmed 15 glagolov poiskali samo navedene oblike: *je ugotovil/-a*, *sta ugotovila/-i*, *so ugotovili/-e* — *je definiral/-a*, *sta definirala/-i*, *so definirali/-e*; *definira*, *definirata*, *definirajo* — *je navedel/-la*, *sta navedla/-li*, *so navedli/-le*; *navaja*, *navajata*, *navajajo* itd., pri čemer smo pri pretekliku dopustili največ eno vmesno besedo (lahko bi jih seveda tudi več).

Iskalni pogoji so torej bili (primer je za glagol *definirati*):

- preteklik:

[word="(je|sta|so)"] [lemma="definirati" &tag="Gg.d-.."]⁴

[word="(je|sta|so)"] [] [lemma="definirati" &tag="Gg.d-.."]

- sedanjik:

[lemma="definirati" &tag="Gg.st.*"]

Tabela 4 prikazuje število pojavitev izbranih oblik, pri čemer smo pri dvovidskem glagolu (*definirati*) poiskali preteklik in sedanjik, pri nedovršnih glagolih (npr. *navajati*) prav tako, pri dovršnih (npr. *navesti*) pa samo preteklik. Pri tem število pojavitev, podano v 2. stolpcu, ne pomeni vedno sklicevalne rabe, vseeno pa na podlagi hitrega ogleda konkordanc ocenjujemo, da je takih večina (obe izjemi sta v tabeli označeni z zvezdico).

Glagol	Število pojavitev izbrane oblike	Skupaj		Skupaj
		Preteklik	Sedanjik	
1. definirati	je/sta/so definiral* + je/sta/so [1 beseda] definiral*: 5.770 + 3.148	8.918	90.431	99.349

³ V redkih primerih bi ta zveza sicer lahko pomenil sklicevanje na lastno *drugo* besedilo, vendar pa je v zaključnih univerzitetnih delih ta možnost zelo redka (še najbolj je verjetna pri disertacijah).

⁴ Pomen MSD-kod gl. na <http://nl.ijs.si/ME/V5/msd/html/msd-sl.html#msd.msds-sl>.

	definira/definirata/definirajo: 90.431			
2. navajati	4.318 + 2.679 320.587	6.997	320.587	327.584
3. navesti	25.379 + 8.574	33.953	/	33.953
4. obravnavati	8.610 + 5.044 147.186*	13.654	147.186*	13.654
5. opisovati	2.701 + 1.282 116.550	3.983	116.550	120.533
6. opozarjati	3.397 + 1.250 90.358	4.647	90.358	95.005
7. opredeliti	18.625 + 10.927	29.552	/	29.552
8. opredeljevati	1.541 + 911 175.353	2.452	175.353	177.805
9. potrditi	29.231 + 7.961	37.192	/	37.192
10. potrjevati	700 + 263 86.001*	963	86.001*	963
11. poudariti	12.481 + 3.836	16.317	/	16.317
12. poudarjati	6.812 + 2.066 156.798	8.878	156.798	165.676
13. proučevati	6.776 + 973 15.604	7.749	15.604	23.353
14. ugotavljati	8.250 + 1.601 176.387	9.851	176.387	186.238
15. ugotoviti	59.879 + 13.104	72.983	/	72.983

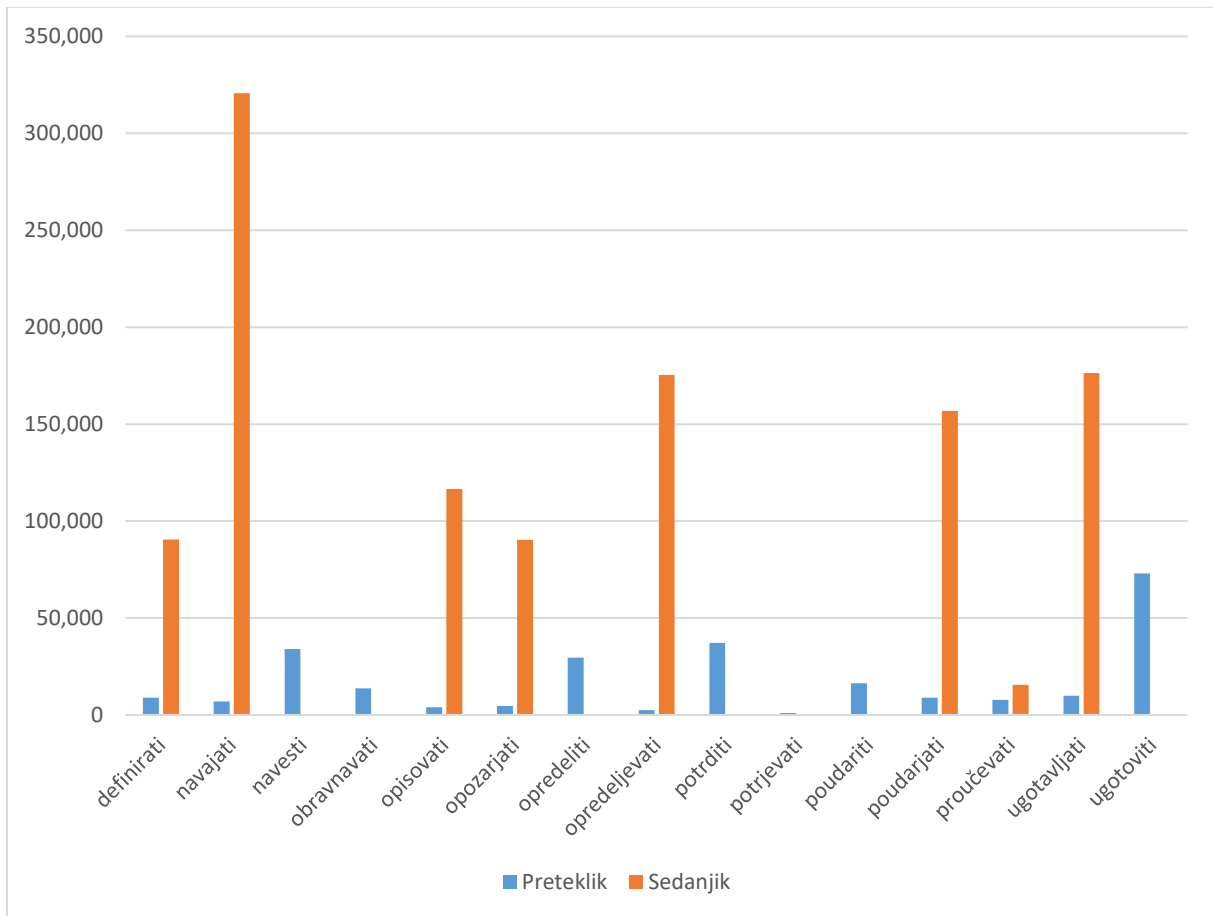
Tabela 4: 15 glagolov v tipični obliki sklicevanja na vir v korpusu KAS v1.0: število pojavitev

* Oglede konkordanc je pokazal, da večina zadetkov ne ustreza rabi glagola, ki jo obravnavamo.⁵ Število pojavitev sicer podajamo, iz nadaljnje analize pa to obliko izpuščamo.

Že v tabeli je bila najbolj opazna razlika med preteklikom in sedanjikom – in to v prid slednjemu. Razliko prikazujemo še na Sliki 4, vendar pa je pri njeni interpretaciji potrebna previdnost: ker preteklika nismo zajeli v celoti (upoštevati bi namreč morali tudi večje razdalje med pomožnikom *je/sta/so* in deležniki), razmerja med rabo navedenih glagolov v

⁵ Npr.: Splošna didaktika *obravnavava* uporabo različnih metod glede na naravo dela pri pouku; Diplomaska naloga *obravnavava* primer investicije v IKT v konkretnem podjetju.; Ta kodeks *obravnavava* različna področja, s tem da /.../; Tabela 6 *potrjuje* predpostavko, da je /.../; To *potrjuje* tudi analiza poslovanja konkurentov, vendar sta /.../; Podatki iz validacij uporabljenih analitskih metod za končni izdelek, ki *potrjujejo* natančnost, robustnost, ponovljivost in specifičnost teh metod.

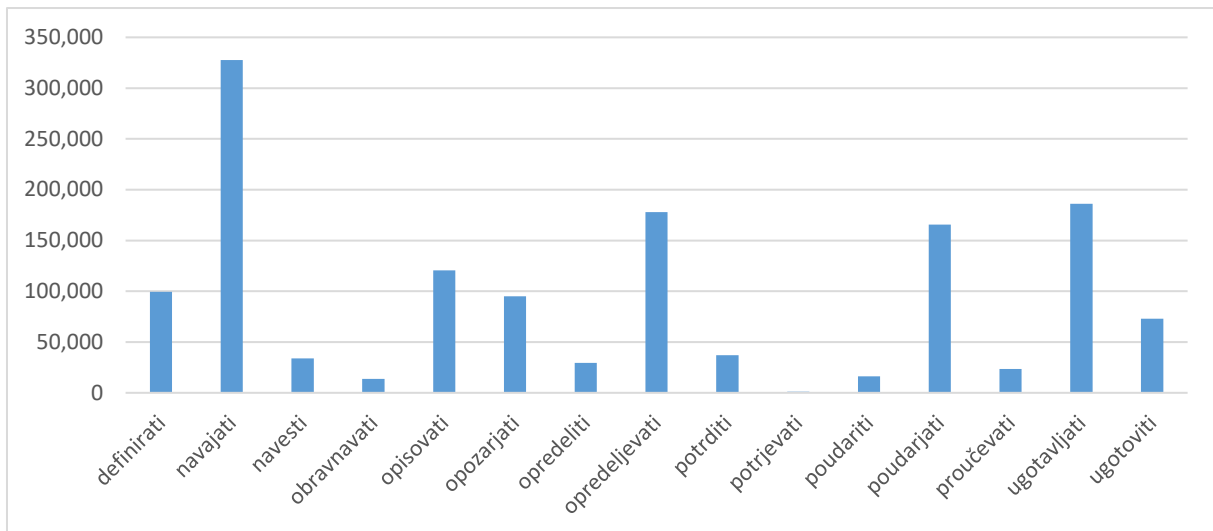
pretekliku in sedanjiku niso merodajna. Lahko pa vendarle ocenimo, da četudi bi preteklih oblik dodali še za npr. petkratni obseg trenutnega, bi bila raba sedanjika še vedno v opazni prednosti.

Slika 4: 15 glagolov v tipični obliki sklicevanja na vir v korpusu KAS v1.0: število pojavitev (preteklik in sedanjik)

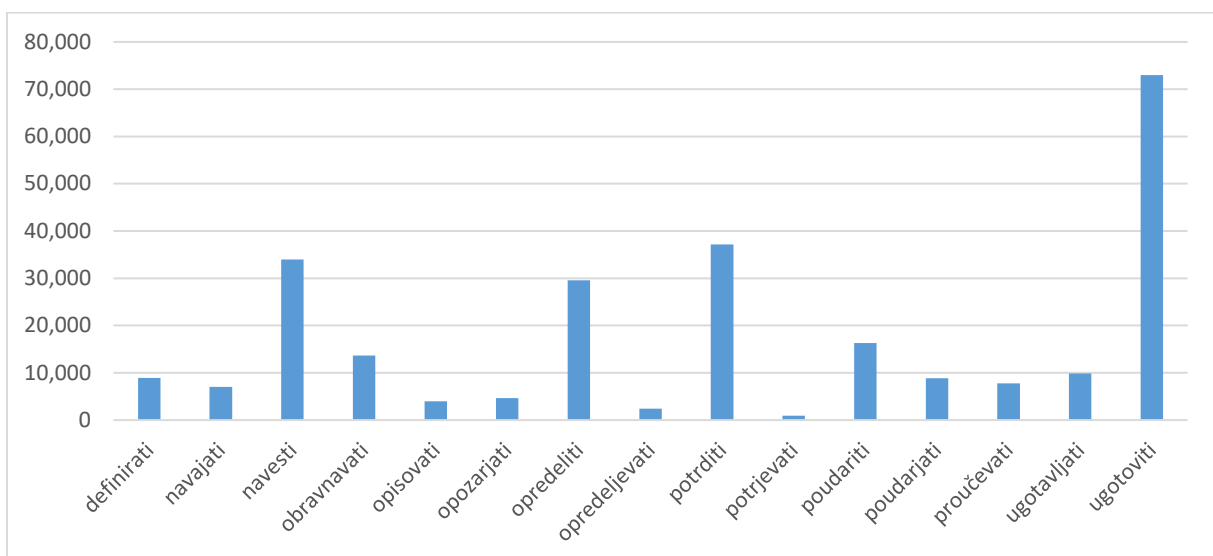
Da bi bilo hitreje razvidno, kateri glagoli se za sklicevanje uporabljajo bolj pogosto (in kateri manj) ne glede na čas, smo na Sliki 5 podali še seštevke vseh opazovanih oblik (sicer 4. stolpec Tabele 4).

Slika 5: 15 glagolov v tipični obliki sklicevanja na vir v korpusu KAS v1.0: število pojavitev (preteklik in sedanjik skupaj)

Tudi tu velja, da smo preteklik zajeli le v obsegu *je/sta/so* + deležnik z možnostjo ene vmesne besede (ne pa več), zato pogostost ni popolna, razmerja med stolpci pa vseeno kažejo okviren trend: najbolj pogosto se za sklicevanje na vir rabi glagol *navajati* (zglede gl. v nadaljevanju), za približno polovico manj je glagolov *ugotavljati*, *opredeljevati* in *poudarjati*, sledijo *opisovati*, *definirati* in *opozarjati*; tem je dokaj blizu *ugotoviti*, raba preostalih pa je razmeroma majhna (pod 40.000 pojavitev). Dodatno smo pogledali le še, ali se kateri od glagolov bolj tipično rabi v pretekliku (in ne v sedanjiku) – prim. Slika 6.

Slika 6: 15 glagolov v tipični obliki sklicevanja na vir v korpusu KAS v1.0: število pojavitev (preteklik)

Slika 6 kaže, da se v pretekliku pri sklicevanju na vir najbolj tipično rabi glagol *ugotoviti*, polovico manjkrat se rabita glagola *potrditi* in *navesti*, še nekoliko manjkrat se pojavi *opredeliti*, ostali so v preteklem času redkejši.

V nadaljevanju za vsakega od glagolov podajamo še po 5 primerov iz korpusa. Izbrali smo jih naključno, pazili smo le na skladenjsko in področno raznolikost.

Definirati

Možina (1994, str. 6–8) *je definiral* različne skupine sposobnosti, ki naj bi jih imel vodja za dobro vodenje /.../

Raziskovalca Kummerfeld in Klein [147] *sta definirala* klasifikacijo napak in predlagala sistem za evalvacijo, ki ugotovi število potrebnih transformacij /.../

Hirschstein in sodelavci *so pojem definirali* kot »agresivno vedenje, ki ga spoznamo po neenakosti v moči in namero povzročiti fizično, socialno ali čustveno škodo drugim« /.../

Uporaba termina digitalna razredna družba, kot *so ga definirali* na straneh Državnega sveta (http://www.sigov.si/dsvet/dejavnost/predavanja/pre01_3.htm) za kratko omembo pojma verjetno ni racionalna, saj bi za njegovo vpeljavo nujno morali definirati razrede.

Predsodek avtorica Nastran Ule (1997) *definira* kot stališče, ki ni upravičeno, argumentirano in preverjeno, a /.../

Navajati

Pimlott (1951) *je navajal*, da je tiskovni agent v ZDA obstajal že v 18. stoletju, kje drugje pa verjetno še prej.

Socialne zgodbe so bile uradno prvič predstavljene v članku »Socialne zgodbe: Izboljšanje odzivov učencev z avtizmom« v reviji Fokus na avtističnem vedenju (Gray, C. in Garand, 1993). Članek *je navajal* smernice za izdelavo socialnih zgodb, ki so postale določujoča merila za socialne zgodbe leta 2004.

/.../ vendar pa smo v celoti potrdili dve podhipotezi H3.1 in H3.2, podobno kot *so navajali* že Cox idr. (1997), Horovitz in Jurgens Panak (1997) ter Ponnet idr. (2015).

Tukaj *so anketiranci navajali* samo pozitivna čustva, kot so veselje, ponos, ljubezen, občudovanje, čustvenost /.../⁶

Moss in Clarke (1990) *navajata* tri načine diverzifikacije, in sicer čisto diverzifikacijo /.../

Navesti

Tudi Schurig⁷²⁵ *je navedel*, da ni mogoče zaobiti le prepovednih zakonov, temveč vsako zavezujočo pravno normo /.../

13,6 % anketirancev *je navedlo*, da alternativne rešitve niso uvedli zaradi premajhnega zanimanja /.../

Kakor *je navedel* avtor (Vršec, op.p.), je seveda najbolj optimalna in učinkovita kombinacija obeh zaščit: fizične in tehnične.

Ključni problemi pri vključevanju priseljencev v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem, ki *so jih navedli* snovalci Strategije (2007: 5–6), so torej pomanjkljive /.../

Zanimiva je trditev Tverskyja in Kahnemana (1992, 317; povz. po Rajglju 2005, 77), ki *sta jo navedla* v sklepu svojega dela o kumulativni teoriji izgledov, da so teorije /.../

---

⁶ Ko gre za sklicevanje na anketne podatke, sta glagola *navajati* in *navesti* (gl. dalje) prevladujoča.

Obravnavati

V GG elaboratu ***so obravnavali*** vmesne profile P1054, P1058 in P062.

Holizem ***so obravnavali*** različni avtorji, kot npr. Struk (1995: 141), Bošnjak in Filipoviš (1984: 130); Simpson in Weiner (1999: 307) /.../

Konvencija ***je obravnavala*** večja kriminalna dejanja (umore, ugrabitve, ki so bile mednarodnega pomena), ki so se zgodila izven ozemlja države /.../

Avtor je bil prvi, ki ***je relief obravnaval*** izključno v luči njegove funkcijske vloge v pokrajini (Malovrh, 1958).

Piaget ***je otroke obravnaval*** organizmično, kot aktivna, razvijajoča se bitja z lastnimi notranjimi impulzi in razvojnimi vzorci.

Opisovati

Med rezultati je našel članek iz leta 2001, katerega avtor je bil Feldmar. V članku ***je opisoval*** svoje izkušnje z drogo LSD, s katero je eksperimentiral v 60. in 70. letih prejšnjega stoletja in nikoli več po tem.

V istem času, l. 1944, je tudi dr. Hans Asperger uporabil isti termin, pri čemer je za razliko od Kannerja, ki ***je opisoval*** klasični avtizem, on opisoval bolj inteligentne in funkcionalne otroke, ki jih je opisal kot »male profesorje«.

V 19. stoletju je James Nasmyth, ko ***je opisoval***, kako je iznašel svoje parno pogonsko kolo, povedal, da je "ta stroj bil v njegovih mislih že dolgo prej, preden ga je videl v delovanju".

Po njem ***sta vrsto opisovala*** še E. Josch (1854) in za njim David Pacher.

Kot ***opisuje*** avtorica Helena Korošec (Korošec, 2006), je pri uri matematike cilj spoznavanje barv in utrjevanje pojmov pred, za, nad.

Opozarjati

Razlike v masah svinjk in kastratov niso bile del hipoteze, so pa bile pričakovane, na kar ***sta opozarjala*** tudi Salobir in Rezar (2015) /.../

Na probleme oboroževalne tekme in hude posledice, do katerih lahko pride ob uporabi teh orožij, ***je opozarjal*** v Združenih narodih 2. oktobra 1979, v pismu predsedniku Generalne skupščine OZN 14. decembra 1981 /.../

Kot je predvidel ZUreP-1 (2003) in na kar ***so opozarjali*** že pred dvajsetimi leti (Ogorelec, Dalla Valle, 1990; Zakrajšek, 1990), le takšen pristop omogoča nadzor nad doseganjem zastavljenih ciljev /.../

Kampanja ***je gledalce opozarjala*** na domnevno prodajo ponarejenih avtomobilov znamke MINI Cooper na črnem trgu (Sunset 2008).

Avtorji (Davis in sod., 1985, v Pečjak, 1998) ***opozarjajo***, da veliko starostnikov z odhodom v pokoj ni manj aktivnih.

Opredeliti

Beck in Cable (2002) ***sta opredelila*** tri pomembne funkcije zgodbe /.../

V tabeli 4.3 so prikazani posamezni standardi in maksimalne vrednosti izpusta škodljivih plinov, kot jih ***je opredelil*** posamezen standard [28].

Naslednji korak pri razumevanju ideologije je naredil Althusser, ki ***je opredelil*** dve vrsti strukturalno povezane organizirane moči /.../

Po drugi strani pa ***je Ratschow***⁴⁷⁶ ***opredelil*** tudi razmerje med nemško splošno protizaobidno normo /.../

Leta 1997 je bil sprejet prvi dokument, ki **je jasno opredelil** pomembnost izrabe OVE. To je bila Bela knjiga 13 (EK (1997), 2010-06), ki /.../

Opredelevati

Sodišče se je opredelilo tudi glede takratne možnosti vložitve pritožbe posameznika zoper delo policista, ki ga **je opredeljeval** 28. člen ZPol (1998).

Od leta 1999 do leta 2008 je veljal Zakon o kulturni dediščini (ZVKD), ki **je opredeljeval** premično in nepremično dediščino, pri tem je bila prva v pristojnosti muzejev.

Področje nadzora **je opredeljevalo** veliko število avtorjev. Ouchi je (1977) opredelil dve možni področji nadzora v poslovnem procesu, to sta nadzor vedenja /.../

Velik vpliv na razvoj marketinga in s tem tudi definicije je nedvomno imel Kotler. Že ob koncu šestdesetih let je javnosti ponudil novo definicijo, ki **je marketing opredeljevala** precej širše.

Igro podobno **opredeljuje** Fromberg (1987) (v Wood in Attfield, 1996; povz. po Marjanovič Umek in Zupančič, 2006, 2), ki pravi da je igra /.../

Potrditi

Nobelov nagrajenec in svetovno priznani raziskovalec možganov John C. Eccles (1984, povz. po Brajša, 1993, 9) **je potrdil** svojo teorijo o posredniški vlogi liasonskih možganov /.../

Novejše sorodne raziskave **so potrdile** korelacijo med velikostjo zrn in vsebnostjo DON v njih tudi pri ostalih žitih (Perkowski 1998, Perkowski in Kaczmarek 2002).

Thomas, Weller in Cox (1993) **so potrdili** zaključke, ki so jih v svoji raziskavi istega leta ugotovili Stanforth idr., da niso našli nobenih sprememb pri porabi kisika na step aerobiki /.../

ASEAN Listina **je kasneje potrdila** in določila, da se spori, ki ne izhajajo iz interpretacije /.../

Maloštevilne raziskave **so že potrdile** povezave o neaktivnosti in povečanju homocisteina v krvi /.../

Potrjevati

V 70-ih so se začele pojavljati študije, ki **so potrjevale**, da tesne socialne vezi med ljudmi krepijo mentalno zdravje in vsesplošno počutje (Gottlieb et al. 2000, 5).

Poleg tega so našli tudi dokaze, ki **so potrjevali** povezanost BIF z Al Kaido (Shay 2006, 53-54).

Začetne empirične študije preverjanja CAPM modela (Black (1972), Fama in MacBeth (1973) **so potrjevale** implikacije teoretičnega modela /.../

Številni raziskovalci **so že potrjevali** pomembnost družine v življenju posameznika. Kot primarno družbeno okolje nam nudi začetno socializacijo in je ključnega pomena za razvoj posameznika (Dremelj 2003).

Raziskave **potrjujejo**, da so koncepti izvršilnih funkcij in prizadevnega nadzora podobni in da se med seboj prekrivajo (Dias in Gotuzo Seabra, 2015).

Poudariti

Avtorica **je poudarila**, da morajo učitelji razumeti, da se morajo učenci prilagoditi na tak način dela.

Raziskava Cohena in Shastayja (2008) **je poudarila** najpogostejše dejavnike za napake pri razdeljevanju zdravil /.../

Predsednik FDP Westerwelle **je poudaril**, da Nemčija sodeluje v Afganistanu »zaradi lastnih interesov, zaradi lastne varnosti in svobode«.

Načelo univerzalnosti **je prvič poudarila** Splošna deklaracija o človekovih pravicah in je temelj mednarodnega prava človekovih pravic.

Rotovnik **je še poudaril**, da 34 / Povzeto po Maličev, 2005, str. 24 / sponzorstvo ni prosjačenje, temveč krvav tržni posel /.../

Poudarjati

To razlikovanje **so poudarjali** mnogi avtorji na različnih področjih, pri tem pa pogosto ignorirali s tem povezana raziskovanja na drugih. (Evans & Stanovich 2013: 223)

Aristotel (V: J. Juhant, 2011, str. 115-120) **je poudarjal**, da skupno dobro dosegamo s prilagajanjem našega ravnanja skupnim vrednotam.

Amsterdamska pogodba **je poudarjala** primernost Evropske unije z izboljšanjem učinkovitosti politik in postopkov na različnih področjih.

Nazeeh Ghatasheh (2014) pri analizi razpoložljivih algoritmov za ocenjevanje kreditnega tveganja kot najbolj učinkovito metodo izpostavi prav naključne gozdove. V empirični analizi, kjer **je najbolj poudarjal** testiranje različnih variant naključnih gozdov, med drugim tudi ugotovi, da /.../

Naslednji izmed teoretikov je Dewey, ki **poudarja**, da je osebna izkušnja ena izmed ključnih dejavnikov v procesu učenja.

Proučevati

Vrsto mišičnega napreznja **sta proučevala** Delwaida in Toulouse (1981).

Koncepti, ki jih **je proučeval** in zasnoval Weber²⁸⁰, so pri obravnavi tematike vodenja v javni upravi pomembni tudi zaradi tega, ker /.../

Jupp je v svoji študiji, v kateri **je proučeval** pomen odnosov v finančnih storitvah in njihovi vlogi pri dodajanju vrednosti znamki, prišel do sklepa, da /.../

Rey **je torej proučeval** štiri različne ureditve molekul tekočega kristala ob navpičnih stenah pravokotne kapilare /.../

Heckelova analiza **proučuje** odvisnost zmanjševanja poroznosti zmesi od vpliva tlaka stiskanja.

Ugotavljati

Že Maklecov⁵²⁷ **je ugotavljal**, da deloma zasledimo težnje, da se uveljavi zahteva po zakonitosti na področju kazenskega prava, že v stari dobi.

Termin karierno sidro izvira iz longitudinalne študije Edgarja H. Scheina. Izvedena je bila zaradi boljšega vpogleda v razumevanje razvoja karier ljudi na vodilnih delovnih mestih in njihove adaptacije organizaciji. Študija je nastajala 12 let in **je ugotavljala**, kako se skozi čas spreminjajo vrednote in usmeritve posameznikov.

Skupina Aston **je ugotavljala**, kakšna je razlika med proizvodno in storitveno tehnologijo (Rozman, 2001, str. 34, 35).

V raziskavi leta 2003 **so tudi ugotavljali** učinkovitost različnih vrst entomopatogenih ogorčic za zatiranje cvetličnega resarja

J. M. Tullar s sodelavci (2010) **ugotavlja**, da samostojne (izolirane) aktivnosti za zmanjšanje fizičnega bremena zaposlenih v zdravstveni negi ne prinesejo rezultata.

Ugotoviti

Gajšek (2014) ***je ugotovila***, da večina tovarn ne izkorišča prednosti uporabe raznolikega voznega parka za zadovoljevanje različnih potreb.

V retrospektivni študiji ***so ugotovili*** spreminjanje nihajoče asimetrije v obdobju 1975–2005, z viškom konec /.../

V raziskavi ***so ugotovili***, da 20 % mladih kadi, od tega več fantov kot deklet in da kajenje narašča s starostjo, zato /.../

Z vpogledom v analizirano sodbo je bilo ugotovljeno, da je tožena stranka v navedenih letih prodajala naftne derivate pravni osebi B, ta pa neobstoječemu kupcu C. Davčni organ ***je nesporno ugotovil***, da kupec B ni mogel razpolagati z zahtevanimi transportnimi in

Skalar (1985; povzeto v: Mumel 1997a, 351) ***je tako ugotovil***, da je negativna (nizka) samopodoba povezana /.../

Primeri kažejo, da je zaradi pretežno prostega besednega reda umeščanje sklicevalnega glagola kot stavčnega povedka sicer pestro, vendar pa so povedki kot npr. *je definiral, so definirali* ali *definira* tipično umeščeni v prvo tretjino povedi, največkrat za stavčnim osebkom (npr. *Hirschstein in sodelavci so pojem definirali kot /.../*). Vsi obravnavani glagoli so prehodni, predmet v 4. sklonu ob njih pa je večinoma izražen s samostalniško besedno zvezo (npr. *je opredelil dve vrsti strukturalno povezane organizirane moči*), lahko tudi s predmetnim odvisnikom (npr. *je ugotovila, da večina tovarn ne izkorišča prednosti uporabe raznolikega voznega parka za zadovoljevanje različnih potreb; je ugotavljala, kakšna je razlika med proizvodno in storitveno tehnologijo*). Gre za skladiškovno strukturo, značilno za opisovanje (Bajt 1984: 26), ki je v tej zvrsti besedil pričakovana.

4.2 Sklicevalni samostalniki

Drugi ogled korpusa smo izvedli na naboru 6 samostalnikov, ki smo jih kot značilno sklicevalne prepoznali izmed 227 samostalnikov, pogostih v strokovno-znanstvenem pisanju (seznam je pojasnjen v Logar, Erjavec 2017 in Logar, Erjavec 2018). Enako kot zgoraj smo o tem, da se teh 6 samostalnikov značilno družijo bodisi z navedenkami ali deli navedenk (npr. samo priimkom prvega avtorja), sklepali na podlagi njihovega pomena in pregleda konkordanc. Šlo je za samostalnike: *ugotovitev, raziskava, študija, pojmovanje, teorija in definicija*.⁷ Iskali smo jih v dveh oblikah:

---

⁷ Prvotno smo vključili tudi samostalnik *mnenje*, vendar pa je ta prevladujoče sklicevalen na anketne podatke in anketna ali intervjujska vprašanja (npr. *Čas, v katerem mora biti rana oskrbljena, da ne pride do zapletov, je **po mnenju** 30 % (15) anketirancev pol ure od nezgode /.../; Kdo so **po vašem mnenju** komentatorji, ki uporabljajo sovražni govor na vašem portalu?*), zato smo ga iz nadaljnje analize izločili (tudi po pogostosti zelo izstopa: zveza *po mnenju* se v KAS-u npr. pojavi kar 104.936-krat).

a) *po* + samostalnik, pri čemer smo vmes dopuščali še največ eno besedo,⁸ in

b) *v skladu z/s* + samostalnik.

Izbrane samostalnike s številom pojavitev v korpusu KAS v1.0 prikazuje Tabela 5. Naj še dodamo, da smo primere sklicevanja na lastno besedilo v obliki *po mojih ugotovitvah/po moji ugotovitvi, po naših ugotovitvah/po naši ugotovitvi* povsod odšteli in da je v številu pojavitev možen manjši delež primerov, ki nimajo pomena, ki smo ga iskali tu (za temeljit ročni pregled se namreč nismo odločili). Tudi v zvezi (b) bi seveda lahko razširili razdaljo med iskanima samostalnikoma z dodatnimi vmesnimi besedami, ker pa nam je zopet šlo le za tipičnost, smo se zadržali pri tem, osnovnem vpogledu v korpus.

Samostalniška besedna zveza	Število pojavitev	Primer
1. <i>ugotovitev</i> po ugotovitv* + po [] ugotovitv* v skladu z ugotovitv*	4.704 996	Odsotnost teh različnih nevarnosti lahko pozitivno vpliva na zdravje in dobro počutje (Danna amp; Griffin, 1999, str. 359). Osebe tipa A bodo po njih ugotovitvah trikrat bolj verjetno doživele kap ali srčni napad, kot tiste iz skupine B, pa čeprav /.../ Ti rezultati so v skladu z ugotovitvami Moyle et al. (2010), ki so prav tako ugotovili, da /.../
2. <i>raziskava</i> po raziskav* + po [] raziskav* v skladu z raziskav*	13.087 221	Slovenija, kot tudi Finska po raziskavah OECD-ja (PISA) dosegata visoke rezultate na področjih matematične /.../ Rezultati so v skladu z raziskavami (Brkić, Mihić, Karić in Jerković, 2013; Colgan, 1987; Nematy in Oloomi, 2016; Ridge in Feeney, 1998), ki so se ukvarjale z razliko /.../
3. <i>študija</i> po študiji/-ah+ po [] študiji/-ah v skladu s študij*	1.504 60	Za merjenje učinkov sva po primerljivi študiji Speeda in Thompsona (2000) uporabili naslednje odvisne spremenljivke /.../ Ocene so v skladu s študijo Afonso in Rault (2009), ki proučuje /.../
4. <i>pojmovanje</i> po pojmovanj* + po [] pojmovanj* v skladu s pojmovanj*	623 46	Po pojmovanju Pompeta (2016) je ustvarjalnost pogoj za razvoj človeštva /.../ V skladu s pojmovanjem "Stop Cyberbullying" organizacijo strokovnjakov, ki se posveča varnemu intrenetu, varni uporabi in varovanju zasebnosti, ki razlikuje "cyber-bullying", kjer sta /.../
5. <i>teorija</i> po teorij* + po [] teorij* v skladu s teorij*	8.422 1.487	Green (2000) opisuje, da po Maslowi teoriji človek najprej zadovolji fiziološke potrebe (lakota, voda, spolnost, izločanje ...), potem /.../ Tanja Lamovec v skladu s teorijo ameriškega psihologa Roberta Plutchika predpostavlja, da »se čustva mešajo kot kemične sestavine (pri čemer ni nujno, da izhajajo iz istih ali sorodnih skupin) ter tvorijo čustvo, ki ima drugo kakovost«

⁸ Iskalni pogoji so se glasili: [word="po"] [] [lemma="ugotovitev" &tag="Soz.m"]; [word="po"] [] [lemma="raziskava" &tag="Soz.m"] itd.

		/.../
6. <i>definicija</i>		/.../ Gre za izjemno omejitev vljudnega obnašanja. Posledično se v jeziku določene stvari ne smejo izreči, oz. se lahko na njih nanaša le v določenih okoliščinah" (Wardhaugh, 2006, str. 239). Tudi po tej definiciji gre za prepoved ali izogibanje obnašanja, za katerega velja prepričanje, da je škodljivo za pripadnike družbe.
po definiciji/-ah + po [] definiciji/-ah	14.776	
v skladu z definicijo/- ama/-ami	476	Delodajalec pa v skladu z definicijo upravljavca iz 6. točke. 6. člena ZVOP-1 sodi med upravljavce (zbirk) osebnih podatkov, saj na različne načine obdeluje (npr. zbira, vpisuje, spreminja, vpogleduje, hrani, posreduje, uničuje) /.../

Tabela 5: 6 samostalniških besednih zvez v tipični obliki sklicevanja na vir v korpusu KAS v1.0: število pojavitev in primeri

Podatki v Tabeli 5 kažejo, da so se avtorji zaključnih visokošolskih del, vključenih v korpus KAS v1.0, na predhodna znanstvena dognanja najpogosteje sklicevali s samostalnikom *raziskava* (*po raziskavi*, *v skladu z raziskavo*) in da so od tam v svoja dela pogosto vključevali *definicije*, pa tudi ključne *teoretične* predpostavke. O tipičnem položaju teh zvez v povedi je brez nadaljnjega podrobnejšega vpogleda v korpus težko soditi, saj so skladenjsko zelo "premakljive". Primeri v Tabeli 5 sicer nakazujejo prevladujoč položaj v približno prvi tretjini povedi, vendar pa smo za tukajšnji namen izbirali predvsem zglede, ki so razmeroma kratki in sami v sebi zaključeni (se pravi, da je bil v njih blizu iskane besedne zveze tudi vir). Vprašanje tipične širše ubeseditve (tudi ubeseditve glede na celotno zaključno delo, npr. sklicevanje na definicije predvsem v uvodnem ali metodološkem delu besedila, ne pa druge) tako zaenkrat puščamo odprto.

5 Sklepni komentar k poglavju

Medbesedilnost v obliki zapovedanega in bibliografsko natančnega sklicevanja na vir je v zaključnih delih javnih slovenskih univerz prisotna v velikem obsegu. O plagiatorstvu nam vpogled v korpus sicer ni povedal ničesar, na podlagi predhodne študije (Logar 2017a in Logar 2017b) pa smo sklepali, da se fakultete tudi z navodili in pravilniki ter programi za razpoznavo podobnosti vsebin trudijo neetično ravnanje študentov preprečiti. Tehnična oblika sklicevanja je po fakultetah in področjih raznolika, in to tako v zaključnih delih kot v znanstvenih revijah, ključno pa je, da je notranje enotna; medtem ko je besedilna oblika sklicevanja nasploh (ne glede na stroko) razmeroma predvidljiva: najbolj pogosto se na vir sklicujemo v obliki *X navaja*, *X opredeljuje*, *X ugotavlja* in *X poudarja* ter *X je ugotovil*.

Ogled konkordanc je pokazal, da so študenti v času pisanja zaključnih del že povsem večji tudi raznolikega umeščanja sklicevalnih glagolov okrog navedenk. Iz kvantitativnih podatkov lahko nadalje še sklepamo, da je raba sklicevalnih samostalnikov veliko bolj redka, kot je raba sklicevalnih glagolov: zvezi *po raziskav** in *po definicij** (obe z eno možno vmesno besedo) sta npr. imeli v KAS-u dobrih 13.000 oz. 14.000 pojavitev (tj. največ izmed vseh iskanih samostalnikov), medtem ko jih je imel npr. glagol *navajati* več kot 300.000, *ugotavljati* več kot 180.000 in *opredeljevati* več kot 170.000. Sklicevanje v slovenskih strokovno-znanstvenih besedilih torej bolj glagolsko in ima razmeroma avtomatizirano jezikovno obliko.

ANALIZA II: STIL

1 (Ne)osebni stil strokovno-znanstvenih besedil

V strokovno-znanstvenem pisanju sta poudarjeni reprezentacijska in intelektualizacijska vloga (Skubic 1995), kognitivni diskurz ustvarja "vednosti /.../, ki jih prej ni bilo" (Skubic 2005: 103). Tak diskurz izključuje avtorjevo prisotnost, ki bi se lahko kazala s sredstvi, značilnimi za osebni stil; z drugimi besedami: "Žanri s kognitivno funkcijo stremijo k izraziti brezosebnosti in objektivnosti – tako na ravni diskurzivnih strategij in skladnje kot na ravni strogo pomensko definiranega in neemocionalnega besedišča" (Skubic 2005: 104).

Deloma podoben je npr. tudi Toporišičev (1991: 23–24) opis brezosebnosti stila strokovnega jezika, ki je po strukturalističnem pojmovanju ena od funkcijskih zvrsti (prav tam: 23):

Značilnost pisanja praktično strokovnega jezika je neintimnost, dostikrat tudi pretirana raba trpnika in neglagolsko izražanje. /.../ Znanstvenik mora znati opisati predmet svojih raziskav natančno in popolnoma enopomensko, podati pa mora tudi na kratko bistvo predmetov in pojavov. /.../ /Za znanstveni jezik/ je značilna velika treznost in brezčustvenost: tu ni nikakršnih igračkanj z besedami, nobenih besednih iger, čim manj tropov (metafor, metonimij), ni nenavadnega besednega in stavčnega reda (t.i. nevtralnega besednega reda), stavčni vzorci so najtipičnejši, neindividualni.

Bajt (1994: 108) je dalje pri opisovanju zgradbenih in stilnih značilnosti znanstvene razprave ter znanstvene monografije ugotavljal:

Problem skušata obdelati izčrpno, tj. analitično-sintetično, logično in kritično, metodološko kreativno, z vsem ustreznim znanstvenim aparatom /.../. Avtor razpravljanja je v ozadju, v ospredju je golo dejstvo, predmet kot tak, objektivna resnica. /.../ Besedilo je iz stalnih besednih zvez in stereotipnih stavčnih formulacij, ki pravzaprav služijo osnovnemu namenu: neposredno, jasno in natančno informirati o objektivni resnici stvari.

Tudi Južnič (1992: 181–182) med značilnosti znanstvenega jezika šteje "resnost in treznost" celo v besednem redu: "/s/tavčni red naj bi bil nevtralen, s tem pa razumemo, da ne izstopa s kakimi ekstravagantnostmi" /.../, stavčni vzorci so tipični, "skorajda bi naj ne odstopali v kaki posebnosti, ki bi jo šteli za individualno. Posameznik naj bi se tako rekoč izgubil v dogovorjeni nevtralnosti jezika". Vendar pa je Južnič opozoril tudi na "senčne strani" nevtralnosti znanstvenega jezika (prav tam: 182) in se vprašal, "kdaj in kako je dovoljeno prebijati omenjeno nevtralnost in tógost jezika". "Predvsem bi rekli, da je potrebna miselna jasnost. Kar zadeva večjo jezikovno razgibanost, /se?/ je ne bi branili in tudi barvitosti se ni treba odpovedovati, če je le zagotovljena strokovnost in jasnost naracije."

Sorodno je v zvezi z neprisitostjo osebnega stila v strokovno-znanstvenih besedilih Hladnikovo mnenje (1994: 103):

/Ko/ gre za strokovno pisanje, se je treba zavzemati za tej funkcijski zvrsti primeren enostaven, vrednostno nevtralen in razumljiv stil. Strah, da čustveno nevtralni stil omejuje individualnost, je neupravičen: individualni stil naj se v strokovnem pisanju kaže v finesah, ki pripadajo žanru.

In nekoliko pozneje še npr. Kalin Golob (2003: 56–61), ki je ob naslovu *Strokovno pisanje in osebni stil* zapisala (prav tam: 56):

Še pred nekaj leti bi se naslov, ki ob strokovno pisanje postavlja osebni stil, zdel popolnoma nesmiseln. Znanstveno-strokovna besedila so bila opisana v jezikovnih priročnikih kot izrazito brezosebna. /.../ /N/ajizrazitejše prvine strokovnega stila /so/ označene kot natančnost, določnost in brezosebnost. Objektivni stil znanstveno-strokovnega pisanja izključuje avtorjevo prisotnost, ki bi se lahko kazala tudi s sredstvi, značilnimi za osebni stil.

Avtorica je dalje slovensko strokovno pisanje uvrstila v germanski tip ubesedovanja te zvrsti, njegovo rahljanje v smeri anglosaksonskega tipa, v katerem je odgovornost za berljivost in jasnost razlage naložena avtorju (ne bralcu), pa ocenila kot pozitivno.⁹

Dober zgled anglosaksonskega modela strokovnega pisanja torej vidim v tem, da se navzočnost avtorja v besedilu, ki je bila do sedaj prezrta, celo nezaželeno, kaže kot ključen dejavnik. V ospredje prihaja avtor, ki ne deluje več kot stroj za navajanje dejstev, ki na bralca ne vpliva le z razumom, ampak tudi z rabo retoričnih sredstev, skrbjo za razumljivost in jasnost formulacije, predvidljivo in ustaljeno zgradbo besedila ter lastnim pristopom. Torej tudi /.../ osebnim stilom (Kalin Golob 2003: 58).

K navedenemu Peterlin Pisanski (2011: 140) še pripominja: "Šele konkretne študije slovenskih besedil bodo /.../ lahko natančneje odgovorile na vprašanje o tem, kam se v Hindsovi (1987)/¹⁰/ tipologiji jezikov uvršča slovenščina v primerjavi z nemščino, angleščino, slovanskimi in drugimi jeziki, do takrat so ideje o tem, ali je v slovenščini poudarek predvsem na odgovornosti bralca ali pisca, zgolj ugibanja." Ugotovitve Peterlin Pisanski (2011), vezane na kažipote in označevalce odnosa do vsebine v strokovno-znanstvenih besedilih, sicer "pričajo o možnosti, da je odgovornost angleških piscev /v primerjavi s slovenskimi/ v povprečju nekoliko večja" (prav tam: 140).

---

⁹ Kalin Golob se pri tem sklicuje na Galtunga (1981). O tem gl. tudi prispevek Čmejrčkove in Daneša (1997), ki sta analizirala češki stil pisanja strokovno-znanstvenih besedil (primerjalno z angleškim).

¹⁰ Avtorica se nanaša na Hindsovo delo z naslovom *Reader versus writer responsibility*.

2 Znanstveno *proti* poljudnoznanstveno

O tem, kako poljudnoznanstvena besedila opredeljuje strukturalistično jezikoslovje in zakaj jih raziskovalci jezikovne pragmatike uvrščajo v okvir sporočanja-vplivanja govora (in torej ne znanstvenega), se je mogoče povzemančno poučiti v Vogel (2007: 126–131). Avtorica je skušala v svoji raziskavi poljudnoznanstvena besedila, ki so po strukturalističnem pojmovanju v primerjavi z znanstvenimi "slogovno zaznamovana" (prav tam: 126), razpoznati prav *prek* značilnosti, ki nas zanima tu – z drugimi besedami: da bi ugotovila, katere dodatne namene so pisci izražali v poljudnoznanstvenih besedilih, tj. dodatne glede na zgolj informativnost znanstvenih besedil, je analizirala izbiro stilno zaznamovanih sredstev. Analiza 9 poljudnoznanstvenih prispevkov iz Dela in Gee s področja naravoslovja (meteorologija, okolje) ji je omogočila sklep, da so stilno zaznamovane rabe v tej podzvrsti res prisotne, da ne prispevajo k večji razumljivosti znanstvenih spoznanj in da jih tako tvorec kot bralec prepoznavata kot zaznamovana, ne pa tudi kot moteča in neustrezna. A bolj kot končni sklep oz. potrditev smiselnosti umestitve poljudnoznanstvenih besedil v sporočanja-vplivanja govora je za nas pri tej raziskavi zanimiv – pravzaprav uporaben – analitični del: vzeli smo ga namreč za izhodišče lastne analize.

3 Stilno zaznamovano besedišče: analiza 70 besed

Korpusna stilistika velja za novo vejo stilistike (Wynne 2012; Mahlberg 2014; Shepherd, Berber Sardinha 2013), pri čemer je treba poudariti, da je razumljena predvsem kot uporaba metod korpusnega jezikoslovja na umetnostnih besedilih, veliko pa manj na besedilih drugih zvrsti, npr. novinarskih in političnih (gl. npr. McIntyre, Walker 2019).

Vsakršna stilistična analiza besedila je (tudi) leksikalna in v tem delu so korpusni statistični podatki o leksikalno-skladenjskih pojavih gotovo dobra kvantitativna podpora študijam, ki jih izvajajo npr. literarni teoretiki ali strokovnjaki za retoriko. Kar sega čez besede in statistično tipične besedne zveze (lahko tudi zapolnitve vnaprej določenih skladenjskih struktur) ali pa je v besedišče npr. zakodirano kot ena od oblik tropov in figur (Kmecl 1996), pa rado bodisi ubeži strojni analizi korpusnih podatkov bodisi zahteva znaten dopolnilni ročni pregled. Tako npr. ni presenetljivo, da je Peterlin Pisanski, ki smo jo omenjali zgoraj, za svojo raziskavo metabesedilnih elementov v strokovno-znanstvenem pisanju uporabila ročno analizo, saj v njenem primeru opazovanih elementov "ni /bilo/ mogoče formalno opredeliti oziroma ustvariti končne množice možnih oblik, v katerih se pojavljajo", zaradi česa bi iz analize mnogi lahko izpadli (Peterlin Pisanski 2011: 69).

Korpus KAS v1.0 ne omogoča študij osebnega stila, lahko pa relevantno pokaže nekatere prvine stila treh znotraj strokovno-znanstvenega pisanja zelo pomembnih besedilnih vrst, tj. diplomskih in magistrskih del ter doktorskih disertacij z različnih strokovnih področij. Tovrstna uporaba KAS-a bo po njegovi javni objavi v konkordančniku [NoSketch Engine](#) gotovo sledila v večjem obsegu, v tukajšnji študiji, v kateri nam je šlo za prvi stilistični vpogled vanj, pa smo ravnali precej ozko. Kot smo že nakazali, smo se odločili uporabiti rezultate predhodne z ročno analizo opravljene raziskave (Vogel 2007), naš namen pa je bil naslednji: ugotoviti, ali se besede, ki jih je avtorica razpoznala kot stilno zaznamovane v poljudnoznanstvenih besedilih, pojavljajo tudi v KAS-u in v kolikšni meri. Predpostavljali smo, da se razpoznane besede sicer bodo pojavile, da pa jih bo večina imela manj kot 100 pojavitev na milijon pojavnic.

Iz Vogel (2007: 133–134) smo tako najprej izpisali vse pridevnike, samostalnike in glagole, ki jih je avtorica prepoznala kot stilno zaznamovane v jedrnem delu besedil (vseh besed skupaj je bilo 70).¹¹ Ker smo želeli ohraniti približno enako znanstveno področje, kot je zanimalo Vogel, smo se omejili na podkorpus korpusa KAS v1.0, in sicer smo v vzorec zajeli KAS-ova besedila iz fizike, biologije in biotehnike, kamor [klasifikacija ARRS](#) uvršča meteorologijo, ekosisteme in okolje. KAS zaenkrat še ni tematsko oz. področno označen, zato smo v podkorpus vključili kar vsa zaključna dela, ki prihajajo z naslednjih fakultet: Biotehniške fakultete (UL BF), Fakultete za matematiko in fiziko (UL FMF), Naravoslovnotehniške fakultete (UL NTF), Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede (UM FKBV), Fakultete za naravoslovje in matematiko (UM FNM) ter Fakultete za matematiko, naravoslovje in informacijsko tehnologijo (UP FAMNIT). Tako oblikovan podkorpus je sicer naravoslovni (ne pa seveda v celoti naravoslovni), vsekakor pa je tematsko veliko širši kot zgolj okoljski. Vsebuje skoraj 100 milijonov pojavnic (oz. natančno 95.499.792 pojavnic). Tabela 6 kaže izbrane besede in njihovo število pojavitev znotraj teh 100 milijonov.

Stilno zaznamovana beseda (po Vogel 2007: 133–134)	Število pojavitev (na milijon pojavnic)
Pridevniki	
1. bogat ¹²	6.403 (67,00)
2. čezmeren	363 (3,80)
3. dolgočasen	261 (2,73)

¹¹ Iz nabora smo izpustili le pridevniški zaimek, ki navezujejo stik z bralcev *naš*, ter z narekovaji v izvorni študiji zapisane "*eksperimentalen*", "*perspektiven*", "*loviti*", "*shraniti*" in (*kar*) *ponujati se*, pri katerih na nasproten (ironičen) ali preneseni pomen kaže narekovaj, v zadnjem primeru pa zaimek v oklepaju.

¹² V iskanje so bile vključene vse tri oblike: osnovnik, primernik in presežnik.

4. ekstremen	2.063 (21,60)
5. izjemen	3.547 (37,10)
6. neprimeren	2.094 (21,90)
7. nezadosten	966 (10,12)
8. neznanski	5 (0,05)
9. obsežen	3.288 (34,40)
10. ogromen	1.095 (11,47)
11. prezahteven	193 (2,02)
12. primeren	32.767 (343,10)
13. silovit	63 (0,66)
14. ugoden	8.260 (86,50)
15. velikanski	115 (1,20)
16. daljnosežen	82 (0,86)
17. dober	58.198 (609,40)
18. izrazit	5.818 (60,92)
19. izurjen	66 (0,69)
20. kakovosten	9.920 (103,90)
21. katastrofalen	286 (2,99)
22. moderen	2.406 (25,20)
23. nenaden	645 (6,75)
24. nepogrešljiv	810 (8,48)
25. neprecenljiv	210 (2,20)
26. nepričakovan	392 (4,10)
27. neprijeten	868 (9,09)
28. neugoden	2.642 (27,70)
29. nevaren	4.169 (43,70)
30. pomemben	75.482 (790,40)
31. popoln	5.986 (62,70)
32. pretresljiv	10 (0,10)
33. razdiralen	29 (0,30)
34. revolucionaren	164 (1,72)
35. srhljiv	11 (0,12)
36. starikav	35 (0,37)
37. strog	1.669 (17,48)
38. strokoven	15.917 (166,70)
39. škodljiv	5.683 (59,50)
40. vztrajen	154 (1,61)
41. zanimiv	11.441 (119,80)
42. znaten	1.266 (13,26)

43. nacionalen	4.475 (46,90)
44. znan	15.614 (163,50)
Samostalniki	
45. izbruh	557 (5,83)
46. katastrofa	355 (3,72)
47. napetost	13.317 (139,40)
48. pionir	244 (2,55)
49. ranljivost	966 (10,12)
50. silovitost	14 (0,15)
51. skromnost	60 (0,63)
Glagoli	
52. divjati	49 (0,51)
53. doleteti	65 (0,68)
54. obetati	226 (2,37)
55. odpovedati	343 (3,59)
56. prednjačiti	242 (2,53)
57. pustošiti	28 (0,29)
58. ubijati	83 (0,87)
59. uničevati	549 (5,75)
60. zgoditi se	5.852 (61,30)
61. planiti	137 (1,43)
62. pljuskniti	6 (0,06)
63. prelititi se ¹³	39 (0,41)
64. prepletati se	802 (8,40)
65. pridružiti se	404 (4,23)
66. skrivati se	555 (5,81)
67. tičati	166 (1,74)
68. vsrkavati	83 (0,87)
69. zriniti se	0
70. zvaliti se	5 (0,05)

Tabela 6: 70 stilno zaznamovanih besed (po Vogel 2007) v podkorpusu naravoslovje – okolje korpusa KAS v1.0: število pojavitev

Podatki kažejo, da je bilo izmed 70 izbranih besed le 8 besed v opisanem podkorpusu KAS-a pogostejših od 100 na milijon pojavnic. Šlo je za pridevnike *primeren*, *dober*, *kakovosten*,

¹³ Vse glagole s *se* smo iskali v razdalji +/-3, kar pomeni, da sta bili med npr. *preliti* in *se* vmes lahko na levo ali desno stran še največ dve besedi.

pomemben, znan, zanimiv in strokoven ter samostalnik *napetost*. Zanjega lahko izločimo, saj se v podkorpusu pojavlja v terminološkem pomenu (npr. *Na jakost električnega toka vpliva velikost električne napetosti in gibanje elektrine skozi snov.*). Enako velja za pridevnik *strokoven*, ki se ob samostalnikih večinoma pojavlja s pomenom vrstnosti (npr. *strokovna literatura, strokovna pomoč, strokovni študij*). Ostalih pet pridevnikov je kakovostnih. Po podatkih iz KAS-a sodeč, so bodisi nujno potrebni za vrednotenje in ocenjevanje predmeta obravnave in vsega, kar je z njim povezano (*primeren, dober, kakovosten, pomemben, zanimiv*), ali pa za predstavljanje in predpostavlanje dejstev ali izhodišč (*znan*):

- **primeren**/-a/-o [izpust, izraba, orodje]; primeren/-a/-o za ...
- **dober**/-a/-o [dostop, indikator, tla]; dober/-a/-o za ...
- **kakovosten**/-a/-o [delo, okolje, znanje]
- **pomemben**/-a/-o [delež, funkcija, komponenta]; pomemben/-a/-o za ...
- **zanimiv**/-a/-o [opažanje, orodje, ureditev]; zanimiv/-a/-o kot ...; zanimiv/-a/-o zaradi ...
- **znan**/-a/-o [funkcija, razdalja, uporaba]; znan/-a/-o kot ...

Izmed ostalih besed v Tabeli 6 je mogoče oblikovati še dve okvirni skupini:

- a) v obsegu med 50 in 100 pojavitvami na milijon pojavnic se v podkorpusu nahajajo pridevniki *bogat, ugoden, izrazit, popoln* in *škodljiv* ter glagol *zgoditi se*;
- b) pod 50 pojavitev na milijon pojavnic pa imajo vse druge besede (gl. Sliko 7).

Izrazito metaforičen po nastanku, sicer pa konvencionalen v pomenu 'poln, napolnjen' je pridevnik *bogat*. Ustaljen je v zvezah, kot so *s hranili bogat, energijsko bogat; bogat z vsebnostjo X, bogat z zelenjavo; bogato živilo, bogat življenjski prostor*. Ostali pridevniki so zopet vrednotenjsko-ocenjevalni, npr.:

Zaradi **ugodnih** vplivov vitamina E na zmanjševanje pojavnosti srčno-žilnih bolezni pri ljudeh bo /.../

Zavrtost je najbolj **izrazita** pri vzorcih, prepojenih z najvišjo koncentracijo (cB = 0,87 %) vodne raztopine borove kisline.

Ker je šlo za okostja povoženih ptic, so bili določeni deli okostja močno poškodovani /.../ in posledično predstavitev skeleta ni **popolna**.

Izhajanje **škodljivih** kemijskih snovi po vgradnji je zanemarljivo, vendar pa /.../.

medtem ko je glagol *zgoditi se* rabljen pri podajanju zgodovinskih dejstev, opisu poizkusov, možnih dogajanj ali ponavljajočih se dejstev ipd.:

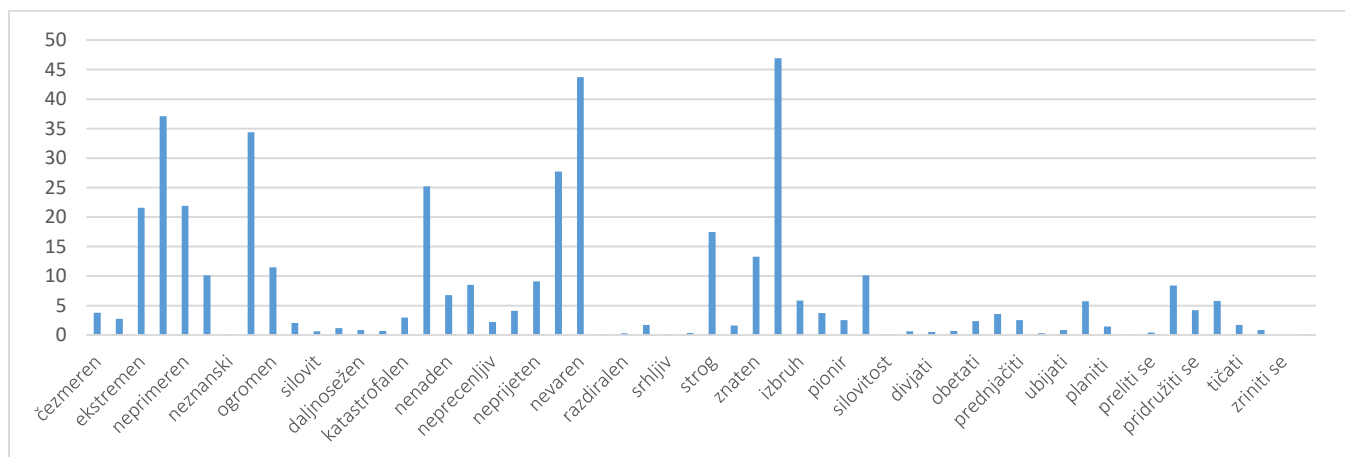
Eden izmed najmočnejših, rušilnih potresov v Sloveniji se je **zgodil** leta 1998 v Zgornjem Posočju.

Zaradi težav z gojenjem mišjih MSC smo pri nekaterih vzorcih zaznali zelo nizko število celic, ki se kljub dolgotrajnemu gojenju ni spremenilo. V nekaterih primerih se je to *zgodilo* že v pasaži 0, še pogosteje pa v pasaži 1.

Prav lahko se bo *zgodilo*, da bo kateri izmed učencev že pri sami oceni rezultata povedal pravilen končni rezultat.

Zelo pogosto se *zgodí*, da je resnična uporabnost in vrednost produkta popolnoma drugačna od predstavljene in oglaševane vizije s strani podjetja oziroma oblikovalca¹⁵.

Slika 7: 55 stilno zaznamovanih besed (po Vogel 2007) v podkorpusu naravoslovje – okolje korpusa KAS v1.0 s številom pojavitev, manjšim od 50 na milijon pojavnic

Na Sliki 7 imajo najnižje stolpce (torej pod 10 pojavnic na milijon besed) pridevniki *čezmeren*, *dolgočasen*, *neznanski*, *prezahteven*, *silovit*, *velikanski*, *daljnosežen*, *izurjen*, *katastrofalen*, *nenaden*, *nepogrešljiv*, *neprecenljiv*, *nepričakovan*, *neprijeten*, *pretresljiv*, *razdiralen*, *revolucionaren*, *srhljiv*, *starikav*, *vztrajen*; dalje samostalniki *izburh*, *katastrofa*, *pionir*, *silovitost* in *skromnost* ter vsi glagoli razen *zgoditi se*, ki so v Tabeli 6 razvrščeni od 52. mesta dalje. Za večino od teh 42 besed lahko torej tudi s širšo korpusno raziskavo na besedilih s področja naravoslovja – okolja potrdimo, da so praviloma stilno zaznamovane, pri čemer za nekatere (*čezmeren*, *izurjen*, *nenaden*; *pljuskniti*, *preliti se*, *prepletati se*, *pridružiti se*, *vsrkavati*) previdno dodajamo, da so zgolj redke. Tudi za preostalih 13 besed, ki so imele med 10 in 50 pojavitev na milijon pojavnic (*ekstremen*, *izjemen*, *neprimeren*, *nezadosten*, *obsežen*, *ogromen*, *moderen*, *neugoden*, *nevaren*, *strog*, *znaten*, *nacionalen*; *ranljivost*), lahko rečemo, da so v analiziranem podkorpusu redke, medtem ko druga stilna zaznamovanost (ekspresivnost) pri njih ni povsem enoumna.

Kot je razvidno, se je naša predpostavka, ki se je nanašala le na kvantitativni del te zelo ozke stilistične analize, potrdila: samo 7 besed od 70 (*napetost* kot termin smo opustili), torej le 10

% besed, ki jih je Vogel v svoji raziskavi poljudnoznanstvenih besedil v jedrnem delu prispevkov prepoznala kot stilno zaznamovane, se je v KAS-ovem podkorpusu pojavilo v obsegu več kot 100 pojavitev na milijon pojavnic (za primerjavo: *analiza* se v tem podkorpusu pojavi v obsegu 885,90 pojavnic/mio; *element* 431,00 pojavnic/mio; *ocena* 426,70 pojavnic/mio; *meritev* 529,40 pojavnic/mio; *število* pa kar v obsegu 1.251,50 pojavnic/mio). Za teh 7 besed lahko po ogledu podkorpusa v obsegu skoraj 100 milijonov pojavnic torej rečemo, da jih strokovno-znanstvena besedila potrebujejo za vrednotenje in ocenjevanje bodisi predhodnih raziskav, bodisi predmeta lastne analize, ali pa dobljenih rezultatov ipd., zato jim stilne zaznamovanosti tu sami ne bi pripisali.¹⁴ A ključen za našo analizo je bil preostali 90-odstotni del seznama: za kar polovico tega lahko potrdimo načelno stilno zaznamovanost besed, ki so na njem, za vse preostale (torej za pribl. 40 % besed v Tabeli 6) pa, da so v podkorpusu naravoslovje – okolje v korpusu KAS redke, ne pa nujno tudi ekspresivno ali zvrstno nenevtralne.

4 Sklepni komentar k poglavju

Opisi strokovno-znanstvenega pisanja, kot so "neemocionalno besedišče", kratkost, jedrnatost, natančnost, tipičen besedni red, "resnost in treznost", "dogovorjena nevtralnost jezika", "togost", "brezosebnost" ipd., so za analizo na korpusu, kakršen je KAS v1.0, neuporabni. Te in še katere druge prvine bo treba v prihodnje bodisi natančneje doreči v obliki točno določenih besed in/ali skladenjskih struktur, v katerih se uresničujejo, tako da jih je mogoče formalno zapisati v iskalne pogoje, bodisi KAS vzorčiti na majhne podkorpuse in opravljati večinsko ročne analize. Naš kratek stilistični vpogled je temeljil prav na takšni – predhodni ročni analizi, še vedno pa je to le delni korpusni pristop, ki nikakor ni zajel vsega, kar v korpusu še je.

Na podlagi analize 70 besed lahko okvirno potrdimo, da se stilno zaznamovano besedišče v strokovno-znanstvenih besedilih večinoma ne pojavlja, vendar se pri tem zavedamo, da je bil naš ogled veliko premajhen in tudi sicer (po besedišču) omejen, da bi rezultate lahko posplošili. Bolj kot pridevniki pa se vsaj kot redki kažejo glagoli, iz česar bi lahko previdno sklepali, da je treba individualnost v stilu morda najprej iskati pri njih.

---

¹⁴ Seveda pa ne dvomimo o tem, da so bile v raziskavi predhodne avtorice pravilno razpoznane kot takšne.

SKLEP

Sodobne besediloslovne in stilistične študije strokovno-znanstvenih besedil so v slovenščini redke. Verjamemo, da jim bo pravkar zgrajeni *Korpus zaključnih del z repozitorijev slovenskih univerz KAS v1.0 (2000–2018)* dal nov zagon.

Tukajšnji ogled medbesedilnosti je pokazal značilnosti, ki bi si jih brez tako velikega korpusa ne upali posploševati, medtem ko je stilistična analiza odprla predvsem vprašanja, in sicer vprašanja metode in pristopa: kako "odstopajo od konvencionalne rabe" (Peterlin Pisanski 2011: 117) formulaično ujeti v iskalne pogoje, da bo priklic čim boljši in ročnega dela čim manj? Prihodnje raziskave še drugih avtorjev in avtoric bodo gotovo dale prave odgovore na to vprašanje in skupaj z rezultati dopolnile na podatkih utemeljen opisa slovenskega strokovno-znanstvenega jezika.

LITERATURA

- Allen, G. (2011): Intertextuality. London, New York: Routledge.
- Ashworth, P., Bannister, P., Thorne, P., in študenti predmeta Qualitative Research Methods (1997): Guilty in whose eyes? University students' perceptions of cheating and plagiarism in academic work and assessment. *Studies in Higher Education* 22/2. 187–203.
- Balažic Bulc, T., in Požgaj - Hadži, V. (2012): Bližnja srečanja tretje vrste: študenti in akademski diskurz. V. Požgaj - Hadži (ur.): Izazovi kontrastivne lingvistike = Izzivi kontrastivnega jezikoslovja. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 55–62.
- Bartol, T., in dr. (2018): Navodila za pripravo zaključnih pisnih izdelkov na Biotehniški fakulteti. Ljubljana: Biotehniška fakulteta. Dostopno prek: http://www.bf.uni-lj.si/fileadmin/users/1/knjiznice/Navodila_za_pripravo_zakljucnih_pisnih_izdelkov_na_BF.pdf.
- Brezovnik, J., in Ojsteršek, M. (2011): TextProc – a natural language processing framework and its use as plagiarism detection system. *International journal of education and information technologies* 5/3. 293–300. Dostopno prek: <http://www.naun.org/journals/educationinformation/19-872.pdf>.
- COPE (1999): Guidelines on good publication practice. Dostopno prek: <https://publicationethics.org/resources/guidelines>.
- Čmejkova, S., in Daneš, F. (1997): Academic writing and cultural identity: the case of Czech academic writing. A. Duszak (ur.): Culture and styles of academic discourse. Berlin, New York: Mouton de Gruyter. 41–62.
- Devlin, M., in Gray, K. (2007): In their own words: a qualitative study of the reasons Australian university students plagiarize. *Higher Education Research & Development* 26/2. 181–198.
- Dhammi, I. K., in Haq, R. U. (2016): What is plagiarism and how to avoid it? *Indian J Orthop* 50 (6): 581–583. Dostopno prek: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5122250/>.

- Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani (b. d.): Smernice za preprečevanje plagiatorstva. Dostopno prek: http://www.ef.uni-lj.si/media/document_files/brosure/Smernice-za-preprecevanje-plagiatorstva-osnutek.pdf.
- Erjavec, T., Fišer, D., Ljubešić, N., Logar, N., in Ojsteršek, M. (2016): Slovenska akademska besedila: prototipni korpus in načrt analiz. T. Erjavec in D. Fišer (ur.): Zbornik konference Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 58–64. Dostopno prek: http://www.sdjt.si/wp/wp-content/uploads/2016/09/JTDH-2016_Erjavec-et-al_Slovenska-akademska-besedila.pdf.
- Fakulteta za elektrotehniko UL (2015): Pravilnik o preverjanju podobnosti vsebine elektronske oblike zaključnega dela študija in pogojev za začasno nedostopnost vsebine pisnega zaključnega dela študija. Dostopno prek: http://www.fe.uni-lj.si/izobrazevanje/studentstva/pisarna/pravilniki_in_navodila/pravilnik_o_preverjanju_podobnosti_vsebin/.
- Galtung, J. (1981): Structure, Culture, and Intellectual Style: An Essay Comparing Saxon, Teutonic, Gallic and Nipponic Approaches. *Social Science Information* 20/6. 817–856.
- Gorjanc, V., in Vintar, Š. (2007): Korpusna analiza vloge označevalcev medleksemskih razmerij v organizaciji besedila. *Jezik in slovstvo* 52/3–4. 117–129.
- Gullifer, J. (2010): Exploring university students' perceptions of plagiarism: a focus group study. *Journal Studies in Higher Education* 35/4. 463–481.
- Hinds, J. (1987): Reader versus writer responsibility: A new typology. U. Connor, R. B. Kaplan (ur.): *Writing across languages: Analysis of L2 texts*. Reading: Addison-Wesley. 141–152.
- Hladnik, M. (1994): *Praktični spisovnik*. Ljubljana: samozal.
- Hyland, K. (2005): *Metadiscourse*. London, New York: Continuum.
- Juvan, M. (2000): *Intertekstualnost*. Ljubljana: DZS.
- Južnič, S. (1992): *Diplomska naloga: napotki za izdelavo*. Ljubljana: Amalietti.
- Kalin Golob, M. (2003): *Jezikovne reže 2*. Ljubljana: GV Revije.

- Kanič, I. (2016): Plagiatorstvo in njegovo preprečevanje. *Knjižničarske novice* 26/9–10. 7–11.
Dostopno prek: <http://old.nuk.uni-lj.si/knjiznicarskenovice/v2/podrobnostClanek.aspx?id=1202>.
- Kmecl, M. (1996): *Mala literarna teorija*. Ljubljana: Mihelač in Nešović.
- Korošec, T. (1998): *Stilistika slovenskega poročevalstva*. Ljubljana: Kmečki glas.
- Korpus zaključnih del z repozitorijev slovenskih univerz KAS v1.0 (2000–2018): KAS v1.0.
Dostopno prek: <https://www.clarin.si/noske/>.
- Leban, R. (2011): *Plagiatorstvo med študenti poslovne šole: Diplomaska naloga*. Koper: Fakulteta za management. Dostopno prek: http://www.ediplome.fmkp.si/Leban_Rok_20111104.pdf.
- Logar, N. (2017a): *Strokovno-znanstveni jezik: študijska literatura in priročniki v Sloveniji ter kratek pregled tujih praks*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. Dostopno prek: <http://nl.ijs.si/kas/wp-content/uploads/2018/03/KAS-pregled-prirocnikov-navodil-in-predmetov-Logar.pdf>.
- Logar, N. (2017b): Poučevanje strokovno-znanstvenega jezika na slovenskih univerzah: pregled študijske literature in navodil za izdelavo zaključnih del. *Slovenščina 2.0* 5/1. 38–70. Dostopno prek: http://slovenscina2.0.trojina.si/arhiv/2017/1/Slo2.0_2017_1_03.pdf.
- Logar, N. (2018): Slovenski narod: medstava kot prvina začetkov slovenskega poročevalskega stila. *Teorija in praksa* 55/4. 928–948.
- Logar, N., Bojinović Fenko, A., Vončina, M., Kotar, M., Vipavc Brvar, I., Krnjajić, A. in Kirar, B. (2017): *Navodila za pisanje in oblikovanje strokovno-znanstvenih del FDV*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. Dostopno prek: https://www.fdv.uni-lj.si/docs/default-source/dodiplomski-studij-1-stopnje/navodila-za-pisanje-in-oblikovanje-strokovno-znanstvenih-del-fdv_2017.pdf, <https://zebra.fdv.uni-lj.si>.
- Logar, N., in Erjavec, T. (2017): Slovene academic writing: a corpus approach to lexical analysis. *Interdisciplinary knowledge-making, challenges for LSP research: Book of abstracts*. Bergen: Norwegian School of Economics. 44.
- Logar, N., in Erjavec, T. (2018): Strokovno-znanstvena slovenščina: besednovrstne in oblikoskladenjske značilnosti. D. Fišer in A. Pančur (ur.): *Zbornik konference Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika*. Ljubljana: Znanstvena založba

- Filozofske fakultete, 175–180. Dostopno prek: http://www.sdjt.si/wp/wp-content/uploads/2018/09/JTDH-2018_Logar-et-al_Strokovno-znanstvena-slovenscina-besednovrstne-in-oblikoskladenjske-znacilnosti.pdf.
- Mahlberg, M. (2014): *The Routledge Handbook of Stylistics*. London: Routledge.
- Marshall, S., in Garry, M. (2006): NESB and ESB students' attitudes and perceptions of plagiarism. *International Journal for Educational Integrity* 2/1. 26–37.
- McIntyre, D., in Walker, B. (2019): *Corpus Stylistics: Theory and Practice*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Park, C. (2003): In Other (People's) Words: Plagiarism by university students – literature and lessons. *Assessment & Evaluation in Higher Education* 28/5. 471–488.
- Peterlin Pisanski, A. (2007): Raziskave metabesedilnosti v uporabnem jezikoslovju: pregled področja in predstavitev raziskovalnega dela za slovenščino. *Jezik in slovstvo* 52/3–4. 7–19.
- Peterlin Pisanski, A. (2011): *Metabesedilo med dvema kulturama*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Pisanski, A. (2002): Analiza nekaterih metabesedilnih elementov v slovenskih znanstvenih člankih v dveh časovnih obdobjih. *Slavistična revija* 50/2. 183–197.
- Power, L. G. (2009): University Students' Perceptions of Plagiarism. *The Journal of Higher Education* 80/6. 643–662.
- Pravilnik o disciplinski odgovornosti študentov Univerze v Ljubljani (1999). Dostopno prek: https://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/organizacija_pravilniki_in_porocila/predpisi_statut_ul_in_pravilniki/2013071214420651/
- Roig, M. (2001): Plagiarism and Paraphrasing Criteria of College and University Professors. *Ethics & Behavior* 11/3. 307–323.
- Scanlon, P. M., in Neumann, D. R. (2002): Internet Plagiarism Among College Students. Dostopno prek: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.465.268&rep=rep1&type=pdf>.

- Selwyn, N. (2008): 'Not necessarily a bad thing ...': a study of online plagiarism amongst undergraduate students, *Assessment & Evaluation in Higher Education* 33/5. 465–479.
- Shepherd, T. M. G., in Berber Sardinha, T. (2013): A rough guide to doing corpus stylistics. Dostopno prek: https://www.researchgate.net/publication/307850009_A_ROUGH_GUIDE_TO_DOING_CORPUS_STYLISTICS.
- Skubic, A. (2005): *Obrazi jezika*. Ljubljana: Študentska založba.
- Still, J., in Worton, M. (1990): Introduction. M. Worton in J. Still (ur.): *Intertextuality: Theories and Practices*. New York: Manchester University Press. 1–44.
- Univerza v Mariboru (2013): Navodila o postopku ugotavljanja plagiatorstva. Dostopno prek: https://www.ukm.um.si/sites/default/files/u6/navodilo_o_postopku_ugotavljanja_plagiatorstva.pdf.
- Vičar, B. (2011): *Parenteza v novinarskem in parlamentarnem diskurzu*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta.
- Vogel, J. (2007): "Nestrokovnost" v jeziku poljudnoznanstvenih besedil (pragmatično-funkcijski vidik). I. Orel (ur.): *Razvoj slovenskega strokovnega jezika (Obdobja 24)*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 125–142.
- Wilhoit, S. (1994): Helping Students Avoid Plagiarism. *College Teaching* 42/4. 161–164. Dostopno prek: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/87567555.1994.9926849?journalCode=vcol20>.
- Wynne, M. (2012): Ocena knjige *Corpus Stylistics in Principles and Practice: A Stylistic Exploration of John Fowles' The Magus*. *Literary and Linguistic Computing* 27/4. 474–476.
- Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (2015). Dostopno prek: <https://zakonodaja.com/zakon/zasp>.